

Høring – regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke m.m.

Høringsnotat 19. juni 2026. Høringsfrist: 25. september 2026

Sammendrag

Frem til 31. desember 2020 gjaldt forvaltningsloven, offentleglova og reglene om offentlige organer i arkivlova for den virksomhet som drives av kirkelige organer som følge av kirkeloven. Fra 1. januar 2021 forsvant lovbestemmelsen som fastsatte dette, men Kirkemøtet valgte å videreføre at de nevnte lovene skulle gjelde for den virksomhet som drives av kirkelige organer som internt regelverk i Den norske kirke.

Etter noen års erfaring med praktiseringen av bestemmelsene som internt regelverk i Den norske kirke, har Kirkemøtet i 2026 bedt Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kirkelige organer. Prinsippene som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling og åpenhet. Kirkemøtet har også gitt nærmere føringer om hvilke bestemmelser et slikt nytt regelverk bør inneholde.

I dette høringsnotatet har Kirkerådet utarbeidet et forslag til nye regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke og nødvendige endringer i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk. Kirkerådet foreslår også å fjerne klageadgangen ved krav om innsyn, og klageadgangen ved oppsigelse, suspensjon og avskjed som følger av personalreglementet for Den norske kirke.

Innhold

Sammendrag.....	1
1. Innledning og bakgrunn	4
2. Formålsbestemmelse og overordnede prinsipper	6
2.1 Formålsbestemmelse.....	6
2.2 Overordnede prinsipper for saksbehandlingen.....	6
2.3 Virkeområde	7
2.4 Definisjoner.....	7
2.5 Delegering.....	7
3. Regler om habilitet	8
3.1 Innledning med anbefaling av løsning	8
3.2 Omtale av den nye forvaltningsloven – herunder en ny særregel om rollekombinasjon	10
3.3 Språklige tilpasninger	12
3.4 Tillegg til ordlyden i forvaltningsloven – dagens to særregler i § 42 tredje ledd ...	12
3.5 Andre tilpasninger – enkelte utelatelser	14
4. Taushetsplikt	15
4.1 Innledning om taushetsplikt	15
4.2 Forslag om videreføring av taushetspliktsreglene	16
4.3 Unntak fra taushetsplikten	17
4.4 Informasjon om taushetsplikten og oppbevaring av taushetsbelagte opplysninger	19
5. Saksforberedelse ved individuelle avgjørelser – krav til saksbehandling og avgjørelser	20
5.1 Saksbehandling.....	20
5.2 Partsinnsyn	21
6. Klage og omgjøring	22
6.1 Forslag til regler om klagesaksbehandlingen	22
6.2 Omgjøring	23
6.3 Ugyldighet	23
6.4 Forslag om å fjerne klageadgang ved avslag på krav om innsyn	24
7. Krav til journalføring og dokumentasjon.....	25

8.	Regler om åpenhet og innsyn samt unntak fra innsynsrett	25
8.1	Åpenhet	25
8.2	Personopplysninger etter personvernforordningen	26
8.3	Unntak fra innsyn.....	26
8.4	Unntak for personalsaker	28
8.5	Saksbehandling i innsynssaker	29
9.	Gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)	29
10.	Avsluttende bestemmelser.....	30
11.	Endringer i kirkeordningen og andre kirkelige regler.....	31
11.1	Endringer i kirkeordningen	31
11.2	Endringer i personalreglement for Den norske kirke	32
11.3	Endringer i regler om Den norske kirkes klagenemnd	34
11.4	Endringer i regler om bruk av kirkene.....	34
11.5	Endringer i tjenesteordning for biskoper	38
11.6	Endringer i Kirkemøtets forretningsorden	38
11.7	Endringer i Instruks for Kirkerådets arbeid	39
11.8	Regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner.....	39
12.	Gravplassmyndighet og anskaffelsesregelverket	39
12.1	Forvaltningsloven og offentleglova gjelder som lov for gravplassmyndigheten...39	
12.2	Anskaffelsesregelverket	40
13.	Økonomiske og administrative konsekvenser	40
14.	Forslag til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke.....	41
15.	Forslag til endringer i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk	49

1. Innledning og bakgrunn

Ved ikraftsettingen av trossamfunnsloven i 2021 forsvant *lovbestemmelsen* om at forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. Dette var et ledd i prosessen med å skille Den norske kirke fra staten og det offentlige.

I kirkeordning for Den norske kirke § 42 valgte Kirkemøtet å fastsette en bestemmelse om at forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. Disse reglene har derfor ikke status som *lov*, men gjelder som *internt regelverk* i Den norske kirke.

Samtidig er det klart at Den norske kirkes organer ikke lenger er offentlige forvaltningsorganer i forvaltningslovens forstand. De ansatte i kirken er ikke offentlig ansatte, men skal rettslig behandles som ansatte i privat virksomhet.

Forvaltningsloven og offentleglova er utarbeidet for saksbehandlingen innenfor den offentlige forvaltningen, ikke for saksbehandlingen i et kirkesamfunn. Reglene har som et viktig formål å regulere saksbehandlingen ved offentlig myndighetsutøvelse overfor borgerne. Når offentleglova skal følges som et internt regelverk, og ikke som lov, reiser det særlige spørsmål i relasjonen til personopplysningsloven og personvernforordningen.

Det oppstår ofte store tolkningsproblemer når reglene som gjelder for den offentlige forvaltningen skal anvendes av kirkelige organer. Mange saksbehandlere må da benytte tid og ressurser på å finne frem i et komplisert fagområde, eller de er avhengige av hjelp fra andre. Saksbehandlingen kan også i seg selv bli unødvendig komplisert når saksbehandler er usikker på reglenes innhold. Det er ikke gitt at hensikten med reglene blir ivaretatt best gjennom dagens system med å anvende offentligrettslige regler i den kirkelige forvaltningen. Enklere og mer tilpassede regler vil gjøre det lettere for saksbehandlere i hele trossamfunnet å orientere seg i regelverket, kjenne de riktige bestemmelsene, forstå innholdet og anvende dem riktig.

Det er forventninger til at Den norske kirke som folkekirke er åpen og transparent i beslutningsprosesser og ivaretar rettssikkerhet for medlemmer og ansatte. Når for eksempel vigslende medarbeidere blir fratatt vigslingsfullmaktene, er det viktig at kirken har saksbehandlingsregler som sikrer kontradiksjon og forsvarlig saksbehandling.

Utredningen *Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livssyns åpne samfunnet* (2024) har anbefalt Kirkerådet å «vurdere hvilke lover og offentlige regelverk Den norske kirke skal pålegge seg selv å følge». Det har også blitt vedtatt en ny forvaltningslov i 2025, som foreløpig er ventet at vil tre i kraft fra 1. juli 2027.

På denne bakgrunnen behandlet Kirkemøtet 2026 en sak om *Den norske kirkes forhold til det offentligrettslige regelverket* (sak KM 11/26). Kirkemøtet 2026 traff bl.a. følgende vedtak:

1. Kirkemøtet ber Kirkerådet komme tilbake til Kirkemøtet med en regelsak med forslag til regler om saksbehandling og åpenhet som skal avløse forvaltningslovens og offentleglovas anvendelse i kirkelige organer. Prinsippene som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling og åpenhet. Reglene skal blant annet inneholde bestemmelser om
 - a. formålsbestemmelse og overordnede prinsipper
 - b. regler om habilitet
 - c. taushetsplikt
 - d. krav til saksforberedelse og vedtak
 - i. veiledningsplikt
 - ii. krav til forsvarlig utredning
 - iii. krav til skriftlighet
 - iv. krav til begrunnelse
 - e. klagesaksbehandling
 - f. krav til journalføring og dokumentasjon
 - g. hovedregel om innsyn og åpenhet
 - h. unntak fra innsynsrett
 1. delegering av oppgaver mellom kirkelige organer
 - j. gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)

Som et ledd i forberedelsene av en slik sak til Kirkemøtet, har Kirkerådet i dette høringsnotatet utarbeidet et forslag til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke og tilhørende endringer i kirkeordningen og øvrig kirkelig regelverk.

Kirkerådet har lagt vekt på å utarbeide et forslag som skal forstås og praktiseres på ulike nivåer i kirken. Kirkerådet har videre lagt vekt på å videreføre prinsippene som ligger til grunn for forvaltningsloven og offentleglova, samtidig som reglene forenkles og tilpasses til saksbehandlingen i kirkelige organer. Reglene skal også bidra til kostnadseffektivitet i saksbehandlingen. Videre har det vært et viktig hensyn å legge til rette for at reglene kan ivareta omdømmet og tilliten til Den norske kirke som en grunnlovsfestet folkekirke.

I arbeidet med høringen er det også tatt hensyn til det digitaliseringsarbeidet som gjøres i kirken. Det er viktig at reglene så langt det er mulig er teknologinøytrale og digitaliseringsvennlige. Det innebærer at reglene, både i innhold og utforming må være slik at de ikke er til hinder for digitalisering og mulig automatisering. Slik

saksbehandlingen i kirkelige organer praktiseres i dag, oppstår det sjelden problemer knyttet til dette. Det er likevel viktig å ta dette hensynet med i vurderingen når nye regler skal utformes. For eksempel er det ikke regulert i hvilken form enkeltpersoner kan kommunisere med kirkelige organer. Et annet eksempel er at det i reglene om innsyn er tatt høyde for at prosessen rundt journalføring og innsynsbehandling i fremtiden ytterligere kan digitaliseres, eller til en viss grad automatiseres.

Høringsspørsmål

1. Er det andre temaer eller områder enn de foreslåtte som bør reguleres?
2. Er det regler i forslaget som er unødvendige å ha med eller som er tilstrekkelig ivarettatt i annet regelverk?
3. Er det noen av de foreslåtte reglene som bør være mer detaljert, eller på annen måte inneholde ytterligere presiseringer?
4. Er det noen av de foreslåtte reglene som på andre måter bør endres for å forbedre saksbehandlingen i kirkelige organer, eller for bedre å ivareta hensynet til kirkeens medlemmer eller offentligheten?
5. Er det regler i forslaget som er vanskelige å forstå?
6. Er det regler i forslaget som i praksis vil gjøre saksbehandlingen eller arbeidet med åpenhet vanskeligere i de kirkelige organene?
7. Er det deler av forslaget som er særlig vanskelige for de som fortsatt må følge forvaltningsloven og offentleglova som gravplassmyndighet?
8. Hvordan vil det at den offentlige reguleringen erstattes med et eget regelverk for åpenhet og saksbehandling i kirkelige organer ha betydning for samarbeidet med kommunen?
9. Har dere innspill til forslaget om hvordan høringer skal gjennomføres?
10. Har dere andre kommentarer eller forslag knyttet til bestemmelsene i forslaget?

2. Formålsbestemmelse og overordnede prinsipper

2.1 Formålsbestemmelse

Forvaltningsloven og offentleglova har spesifikt angitte formål knyttet til offentlig forvaltning. I forslaget til egne regler for Den norske kirke er det tatt inn en felles formålsparagraf i § 1-1. Her er de viktigste hensynene bak regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i kirken gjengitt. Bestemmelsen er viktig for å vise til de verdier som arbeidet i kirkelige organer bygger på.

2.2 Overordnede prinsipper for saksbehandlingen

De overordnede reglene er til en viss grad en konkretisering av enkelte sider ved formålet med reglene. Bestemmelsen i forslaget til § 1-2 peker på prinsipper for saksbehandling som alltid skal anvendes uavhengig av om enkeltregler for saksbehandling gjelder i det enkelte tilfellet. Sammen med formålet tar disse overordnede prinsippene opp i seg hovedinnholdet fra det som omtales som god

forvaltningsskikk. Dette er i dag til en viss grad ulovfestede prinsipper og forventninger som stilles til forvaltningen, for eksempel om åpenhet og saklighet i saksbehandlingen. Bestemmelsen i forslaget til § 1-2 vil kunne omtales som god kirkelig forvaltningsskikk.

2.3 Virkeområde

Det foreslås å presisere i reglene at de gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer der ikke forvaltningsloven og offentleglova gjelder direkte. Bakgrunnen for dette er at noen kirkelige organer i enkelte tilfeller vil treffe enkeltvedtak eller fastsette forskrifter i forvaltningslovens forstand. Det gjelder først og fremst vedtak i gravplassforvaltningen. Ved behandling av enkeltvedtak og forskrifter i gravplassforvaltningen, følger det av forvaltningsloven og offentleglova selv at disse lovene gjelder. Da vil ikke regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke gjelde for de aktuelle sakene.

Videre foreslås det å presisere at reglene ikke gjelder når noe annet er bestemt i annet regelverk fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet. Dette følger samme logikk som forholdet mellom forvaltningsloven og særlovgivningen. For eksempel foreslås det en alminnelig klagefrist i disse reglene på tre uker, mens kirkevalgreglene har særregler om en klagefrist på sju dager.

2.4 Definisjoner

I det innledende kapitlet foreslås det også å definere enkelte begreper som brukes gjennomgående i regelverket. Forvaltningsloven inneholder tilsvarende definisjonsparagraf. Se regelforslaget til § 1-4.

2.5 Delegering

Kirkemøtet har forutsatt at det nye regelverket skal inneholde regler om delegering av oppgaver mellom kirkelige organer.

Det har tidligere vært lagt til grunn at Den norske kirke har vært omfattet av den ulovfestede delegeringslæren med tanke på hva slags oppgaver som kan delegeres fra et kirkelig organ til et annet organ, såkalt ekstern delegering. Kongen og departementene kan delegere myndighet til underordnede organer uten nærmere hjemmel, mens delegering fra forvaltningsorganer under departementene og videre til underordnede organer krever at det følger av lov, forskrift eller beslutning av overordnet organ.

Ved endringene med ny trossamfunnslov og kirkeordningen fra 1. januar 2021, legger Kirkerådet til grunn at også den ulovfestede delegeringslæren ble videreført for Den norske kirkes del. Kirkerådet legger til grunn at der Kirkemøtet har tildelt et organ en bestemt myndighet, bør det fortsatt kreves en positiv delegeringshjemmel for at dette organet skal kunne delegere den aktuelle myndigheten til et annet kirkelig organ.

Den nye forvaltningsloven fra 2025 inneholder et eget kapittel om delegering, der de alminnelige reglene om delegering av myndighet lovfestes. Når Kirkemøtet skal behandle nye regler som skal erstatte forvaltningsloven, kan det derfor være hensiktsmessig å vurdere spørsmålet om delegering av oppgaver mellom kirkelige organer nærmere. På den annen side vil forslaget til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke handle om saksbehandlingen, og ikke myndighetsforhold mellom kirkelige organer. Kirkeordningen § 28 fastsetter blant annet at Kirkemøtet kan delegere sin myndighet til Bispemøtet, bispedømmerådene, biskopene, prostene og til Den norske kirkes klagenemnd. Det følger også av § 26 andre ledd at Kirkerådet kan delegere oppgaver til bispedømmerådet.

Kirkerådet vurderer derfor at det bør skilles mellom de reglene som gjelder for delegering av oppgaver mellom kirkelige organer, som bør følge av kirkeordningen, og de reglene som knytter seg til saksbehandling knyttet til delegeringen av myndighet. Kirkerådet vurderer at denne saken ikke bør gå inn på myndighetsforhold knyttet til rammene for delegering, og foreslår derfor heller ingen endringer i bestemmelsene om delegering i kirkeordningen.

Når det gjelder bestemmelser knyttet til saksbehandling, følger det i dag av ulovfestet rett at et forvaltningsorgan som delegerer myndighet, kan gi instruksjoner om hvordan myndigheten skal utøves, og at en delegering når som helst kan tekkes tilbake. Etter Kirkerådets vurdering, kan det være et poeng å presisere at dette også vil gjelde der et kirkelig organ delegerer myndighet etter kirkeordningen eller annet kirkelig regelverk. Se forslaget til § 1-5, som svarer til forvaltningsloven 2025 § 22 andre ledd.

3. Regler om habilitet

3.1 Innledning med anbefaling av løsning

Inhabilitet brukes som betegnelse på situasjoner der en person ikke bør behandle eller ha befattning med en sak fordi det foreligger omstendigheter som gir vedkommende en særlig og nær tilknytning til saken. Også for kirkelig ansatte eller rådsmedlemmer oppstår jevnlig situasjoner der det er en problemstilling om vedkommende er for nært knyttet til en konkret sak til å kunne ha befattning med den. Slik tilknytning kan være direkte, altså for egen del, eller mer indirekte via andre som står vedkommende nær. Som alle andre større organisasjoner har derfor også Den norske kirke behov for generelle regler som klargjør når enkeltpersoner er inhabile til å behandle en sak – være seg til å treffe avgjørelse i saken eller til å forberede avgjørelsen. Det siste omtales gjerne som å *tilrettelegge grunnlaget for avgjørelsen*.

I saksorienteringen i den ovenfor nevnte saken for Kirkemøtet i år viste Kirkerådet til at begrunnelsen for eller hensynet bak å ha habilitetsregler blant annet er å sikre tillit til saksbehandlingen i kirkelige organer. Kirkerådet påpekte derfor at Den norske kirke *må* ha regler om habilitet. Denne tilliten er knyttet til at avgjørelser blir truffet

på et saklig og objektivt grunnlag. Andre hensyn som habilitetsreglene skal ivareta, er at de skal sørge for at det blir truffet korrekte avgjørelser. Reglene skal også bidra til å beskytte beslutningstakerne mot at det sås tvil om deres upartiskhet eller troverdighet.

Dette er bakgrunnen for at det i Kirkemøtets vedtak i saken inngikk at de nye saksbehandlingsreglene skal inneholde regler om habilitet. Spørsmålet er derfor ikke om kirken skal ha habilitetsregler, men *hvilke* regler dette skal være.

I Kirkemøtets vedtak heter det at *prinsippene* som ligger til grunn for det offentlige regelverket skal videreføres i Den norske kirkes regler for saksbehandling, åpenhet og innsyn. Samtidig er en hovedinnretning i saken å erstatte henvisningen til forvaltningsloven i kirkeordningen § 42 med *egne* kirkelige saksbehandlingsregler som er særskilt tilpasset Den norske kirke som organisasjon. Ved reguleringen av hvilke forhold som skal tilsi at en enkeltperson er inhabil i en sak, er derfor denne saken en anledning til å vurdere om det for kirkelige organer i større eller mindre grad skal gjelde *andre* løsninger om habilitet enn de som følger av forvaltningsloven. Dette blir på samme måte som for de øvrige reglene i forvaltningsloven. Men som det vil fremgå nedenfor, anbefaler Kirkerådet en løsning for regulering av habilitet som i noe større grad enn for øvrige spørsmål anvender forvaltningslovens ordlyd.

Kirkerådet mener dagens løsning med en *henvisning* til forvaltningslovens habilitetsregler ikke bør videreføres. Kirkerådet anbefaler isteden en løsning som i all hovedsak bygger på *de samme formuleringene* som i forvaltningsloven. Med hensyn til reglenes *innhold* svarer løsningen derfor *nær* fullt ut til dagens situasjon, også hensyntatt de de nokså få endringer den nye forvaltningsloven inneholder. Forskjellen er at istedenfor en henvisning til forvaltningslovens regler, vil forvaltningslovens ordlyd om inhabilitet som det klare utgangspunktet bli tatt uendret inn i det kirkelige regelverket. Men siden dette utgangspunktet ikke foreslås å gjelde fullt ut, vil en annen forskjell være at det kan og bør gjøres enkelte *tilpasninger*.

Slike tilpasninger sammenliknet med forvaltningslovens ordlyd vil dels være rent språklige – uten å innebære noen realitetsendring, kun gi en mer dekkende beskrivelse. Dels vil tilpasningene ha innholdsmessig karakter. Det siste vil være i form av enkelte *utelatelse*r eller *tillegg* sammenliknet med ordlyden i forvaltningsloven. Siden Kirkerådet foreslår å *videreføre de særregler* som i dag gjelder og som ikke følger av den *nye* forvaltningsloven, vil disse særreglene da utgjøre et tillegg til forvaltningslovens regler. Også *andre* innholdsmessige endringer vil kunne vurderes med den anbefalte løsningen.

Fordelen med den anbefalte løsningen fremfor dagens henvisningsløsning er tredelt. For det første vil den som vist muliggjøre noen tilpasninger for å fange opp at den kirkelige organisasjonen ikke tilsvarer stat eller kommune, jf. pkt. 1. Behovet for

tilpasninger gjør seg gjeldende der habilitetsreglene i forvaltningsloven ikke fullt ut passer. Et eksempel av rent språklig karakter er at begrepet *forvaltningsorgan* vil kunne erstattes med *kirkelig organ*. Da slipper vi å underforstå dette. Begrepet kirkelig organ er benyttet gjennomgående i det foreslåtte regelverket.

Den andre fordelen er at det forenkler rettsanvendelsen ved at den som skal anvende habilitetsreglene, slipper å slå opp også i forvaltningsloven. Det ville blitt konsekvensen dersom det i de kirkelige reglene for eksempel het at *om habilitet gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel 4*, eventuelt presisert til «så langt de passer». Kirkemøtekomiteen vurderte, men anbefalte ikke en slik

alternativ løsning som bygger på en henvisningsteknikk. En slik løsning vil innebære at det kirkelige regelverket *henviser til og gjør enkeltbestemmelser i forvaltningslov og offentleglova gjeldende* for arbeidet i kirkelige organer, *etter en vurdering av at bestemmelsene fortsatt passer*. På bakgrunn av saksorienteringen, vurderer komiteen at det er mer hensiktsmessig å utarbeide et eget helhetlig kirkelig regelverk i tråd med forslaget til vedtak (kursivert her).

Bakgrunnen for at dette nevnes her vedrørende habilitetsreglene, er nettopp fordi det foreliggende forslaget legger seg så *tett opp til* formuleringene i forvaltningslovens bestemmelser. Allikevel er den foreslåtte løsningen hensiktsmessig *også* for habilitetsreglenes del, fordi den muliggjør at det blir tilstrekkelig å forholde seg til ett regelverk, de kirkelige saksbehandlingsreglene. Endelig gjør Den norske kirke habilitetsreglene mer til *sine egne* når de tas direkte inn det kirkelige regelverket. Dette er et hovedanliggende med denne saken. Kirkerådet viser også til at Norges Idrettsforbund har valgt samme løsning i sine vedtekter.

Kirkerådet anbefaler altså at det nye regelverket inneholder habilitetsregler som bygger på ordlyden i den nye forvaltningsloven, med de nødvendige språklige og innholdsmessige tilpasninger.

3.2 Omtale av den nye forvaltningsloven – herunder en ny særregel om rollekombinasjon

Reglene om habilitet er gitt i den nye forvaltningslovens kapittel 4, som består av de fem paragrafene 25 til 29. Som nevnt viderefører den nye forvaltningsloven i all hovedsak de velkjente habilitetsreglene i loven fra 1967. Det er primært tale om fremstillingsmessige endringer ved at bestemmelsene er redigert og bygget opp på en delvis ny måte. Det er altså få materielle endringer. Kirkerådet skal bare omtale de viktigste endringene.

Den nye lovens § 29 omhandler blant annet hvem som skal avgjøre habilitetsspørsmålet, og paragrafen erstatter for dette spørsmålet dagens § 8. Her er det nytt at en part ikke lenger kan kreve at den spørsmålet om habilitet gjelder, skal *måtte* overlate spørsmålet til en overordnet. En annen sak er at dersom det – trass i at loven ikke lenger har en slik innebygget automatikk – anmodes av en part, bør det vurderes om det er grunn til å overlate spørsmålet til en overordnet. For øvrig vil dette, som i dag, særlig være aktuelt der spørsmålet byr på tvil. Lovens forarbeider omtaler dette som at det *fremstår som tvilsomt* om personen er inhabil eller ikke.

Det er en større endring ved den nye loven at det også i *kollegiale organer* – ikke bare i hierarkiske – som utgangspunkt skal være vedkommende selv som tar stilling til egen inhabilitet, ikke organet som i dag. Men dersom det medlemmet habilitetsspørsmålet gjelder – altså det potensielt inhabile medlemmet – ønsker det, skal organet avgjøre spørsmålet slik som i dag. Det samme gjelder der organets leder ønsker dette. Se her i begge tilfeller lovens formulering «*finner grunn til det*». Dette vil typisk kunne være aktuelt der det aktuelle habilitetsspørsmålet byr på tvil, jf. også ovenfor.

Kirkerådet mener begge endringene er ønskelige også for kirkens del. Det samme gjelder en annen endring, som vedrører de materielle reglene, altså om *når* det skal foreligge inhabilitet. Om forhold som regulerer automatisk inhabilitet i § 26, lyder fjerde ledd første punktum slik:

En person i klageinstansen er inhabil hvis vedkommende har truffet avgjørelsen i saken i underinstansen.

Denne bestemmelsen inneholder en særregel om automatisk inhabilitet som innebærer en modifikasjon av det klare utgangspunktet i dag om at gjentatt behandling av samme sak ikke skal lede til inhabilitet. Slike gjentatt behandling eller *rollekombinasjon* kan skyldes både fastsatte administrative ordninger, men kan også bestå i mer tilfeldige rollekombinasjoner. Den nye regelen omfatter et bestemt typetilfelle av rollekombinasjon og er begrunnet i hensynet til en reell toinstansbehandling.

Det følger av ordlyden at bestemmelsen ikke omfatter at vedkommende har forberedt avgjørelsen i førsteinstansen, kun truffet avgjørelsen. Her går de tilsvarende bestemmelsene i kommuneloven lenger, ved at de også omfatter den som har vært med på å *forberede* vedtaket, jf. denne lovens § 11-10 tredje ledd og § 13-3 andre ledd for henholdsvis folkevalgte og ansatte. I tillegg omfatter disse habilitetsbestemmelsene forberedelsen av saken for *klageinstansen* – i betydningen å delta når *førsteinstansen* skal forberede klagesaken for klageinstansen. Forvaltningslovens bestemmelse derimot omfatter ikke dette. Det betyr at den som har truffet avgjørelse i saken i førsteinstansen, etter bestemmelsen i forvaltningsloven ikke vil være inhabil til å delta i *førsteinstansens* forberedelse av klagesaken for klageinstansen.

Kirkerådet anbefaler her den løsningen som følger av forvaltningsloven, jf. forslaget til § 2-2 fjerde ledd.

3.3 Språklige tilpasninger

Av rent språklige tilpasninger er allerede nevnt at et forvaltningsorgan må erstattes med et kirkelig organ. I utkastet til § 2-5 andre ledd er offentlige interesser erstattet med kirkelige interesser. I forslaget til § 2-6 fjerde ledd andre punktum er Kongen erstattet med Kirkerådet, sml. lovens § 29 ved samme ledd. Se også nedenfor under utelatelser om denne bestemmelsen.

Slik som 1967-loven benytter også den nye forvaltningsloven uttrykket *å tilrettelegge grunnlaget for* en avgjørelse. Dette er en velkjent formulering, som i dag også er benyttet i særregelen i kirkeordningen § 42 tredje ledd bokstav b, jf. der *tilretteleggelsen av grunnlaget for*. På samme måte som i kommunelovens særregler omtalt nedenfor anbefaler Kirkerådet at vi isteden benytter formuleringen *å forberede*. Dette er ikke ment som noen materiell endring sammenliknet med forvaltningslovens uttrykk, men det fremstår som en lettere tilgjengelig uttrykksmåte. Det betyr at avgrensningen av det foreslåtte uttrykket – både ved grensdragningen oppad mot *å treffe* avgjørelse i saken og nedad mot befatning med saken som faller utenfor det loven er ment å omfatte – blir som ved lovens uttrykk.

3.4. Tillegg til ordlyden i forvaltningsloven – dagens to særregler i § 42 tredje ledd

Dagens to særregler i kirkeordningen § 42 tredje ledd følger ikke av forvaltningsloven, men bygger på regler i kommuneloven. Reglene lyder slik:

- a. Ugildhet inntreer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.
- b. Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.

Heller ikke den nye forvaltningsloven inneholder tilsvarende regler. Begge disse særreglene foreslås innholdsmessig videreført. De er nyttige og blir ofte anvendt.

Den første særregelen i kirkeordningen viderefører kirkelovens ordlyd, som bygget på den tidligere kommuneloven av 1992 § 40 nr. 3 bokstav a. Den lød slik: «Inhabilitet inntreer ikke ved valg til offentlige tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.» Denne bestemmelsen er videreført i dagens kommunelov § 11-10 fjerde ledd, nå med slik ordlyd: «En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlige tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv.»

Kirkerådet foreslår at denne regelen videreføres i de kirkelige saksbehandlingsreglene med en ordlyd som bygger på den nye kommuneloven. Se forslaget til ordlyd i § 2-4.

Også den andre særregelen i kirkeordningen viderefører en tilsvarende bestemmelse i kirkeloven. Ordlyden bygger på og svarer til den tidligere kommuneloven § 40 nr. 3 bokstav b. Det fremgår av ordlyden i kirkeordningen og i nevnte forbilde at det dreier seg om en habilitetsregel for henholdsvis et *medlem* av et kirkelig organ (et kirkelig rådsmedlem) og et medlem i et kommunalt eller fylkeskommunalt organ, jf. for førstnevnte «når saken behandles i et kirkelig organ». Den gjelder altså *ikke* for vedkommende person i egenskap av *ansatt*. Dette virkeområdet kommer pedagogisk bedre frem i den nye kommuneloven, uten at den aktuelle bestemmelsen innebærer en realitetsendring sammenliknet med den tidligere lovens bestemmelse. I den nye kommuneloven gjelder § 11-10 for folkevalgte, og andre ledd lyder slik:

En folkevalgt som har vært med på å forberede eller treffe vedtak i en sak som ansatt i kommunen eller fylkeskommunen, er inhabil til senere å behandle den samme saken i et folkevalgt organ i henholdsvis kommunen eller fylkeskommunen.

Kirkerådet foreslår at det gis en bestemmelse som med de nødvendige tilpasninger bygger på denne ordlyden. Bestemmelsen foreslås tatt inn i § 2-2 femte ledd, altså som et *tilleggsledd* til ordlyden i forvaltningsloven § 26 om automatisk inhabilitet. Det foreslås slik ordlyd:

Et medlem av et kirkelig organ som har vært med på å forberede eller treffe avgjørelse i en sak som ansatt i kirken, er inhabil til senere å behandle den samme saken i et kirkelig organ.

På samme måte som forslaget til § 2-2 fjerde ledd omtalt ovenfor, omhandler dette forslaget om automatisk inhabilitet en bestemt type *rollekombinasjon*.

Selv om dagens formulering i kirkeordningen om at vedkommende *alltid* er inhabil ikke er tatt med, innebærer forslaget en innholdsmessig videreføring av dagens bestemmelse. Det samme gjelder endringen fra uttrykket *medvirket ved til vært med på*. Endringen fra *tilretteleggelsen av grunnlaget for* i dagens bestemmelse til *å forberede*, svarer til den gjennomgående språklige endringen som er omtalt ovenfor under språklige tilpasninger.

I tillegg foreslås en uendret videreføring av *unntaket* fra denne regelen om automatisk inhabilitet. Se i dag kirkeordningen § 42 tredje ledd bokstav b andre og tredje punktum. Dette unntaket gjelder for biskop og prost eller annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd. Som i dag skal dette unntaket fra særregelen gjelde generelt, altså etter sin ordlyd. Men dette unntaket fra regelen om automatisk

inhabilitet er ikke til hinder for at det kan foreligge inhabilitet etter de øvrige habilitetsreglene i §§ 2-2 og 2-3.

3.5 Andre tilpasninger – enkelte utelatelser

I forslaget til § 2-2 fjerde ledd er lovens § 26 fjerde ledd *andre punktum* tatt ut fordi det vedrører forholdet mellom Kongen og departementene. Det er derfor ikke relevant.

I forslaget til § 2-6 fjerde ledd om stedfortreder for den inhabile og overføring av selve saken til et annet, sideordnet organ, er lovens bestemmelse om overføring av saken til et *overordnet* organ ikke tatt med. Se lovens § 29 fjerde ledd andre punktum som lyder slik:

I særlige tilfeller kan Kongen beslutte at saken skal overføres til et sideordnet eller overordnet forvaltningsorgan.

Her foreslås som nevnt Kirkerådet å tre inn i Kongens sted.

Den norske kirke er ikke bygget opp på en måte som gjør at de kirkelige organene står i et generelt over- eller underordningsforhold til hverandre. Dette er en side ved eller følge av at den kirkelige rådsstrukturen ikke er hierarkisk. Dette betyr at vi kun kan sies å ha overordnede kirkelige organ der et organ har delegert en oppgave til et annet eller der det er innført en klageordning. Derimot er biskopen som organ generelt er overordnet prostens som organ.

I tilfellet med et klageorgan vil det være uheldig om Kirkerådet overfører selve saken til klageorganet. Da ville vi mistet muligheten til en reell toinstansbehandling av den aktuelle saken.

Videre er det ikke noe behov for at Kirkerådet skal kunne overføre en sak *fra* det organet som har fått en oppgave delegert til seg, *til* det organet som har delegert oppgaven. Ved delegering kan det organet som har delegert oppgaven, *selv* trekke delegeringen tilbake, både i enkeltsaker og generelt, jf. forslaget til § 1-5 andre punktum. Der det er Kirkerådet som har delegert en oppgave til bispedømmerrådet, vil derfor Kirkerådet uansett kunne ta oppgaven tilbake.

En står da igjen med tilfellene der en prost er tildelt en oppgave *uten* at det er tale om en delegert myndighet fra biskopen eller eventuelt fra andre. Her vil Kirkerådet etter forslaget kunne overføre saken til en *annen* prost, som er et sideordnet organ av den inhabile prostens, men ikke til biskopen. For å forenkle bestemmelsen åpnes det ikke for at Kirkerådet i slike tilfeller skal kunne overføre en sak fra prostens til biskopen. Der prostens er inhabil vil biskopen uansett kunne oppnevne en stedfortreder, typisk da en annen prost.

Kirkerådet viser til at utfordringer med inhabilitet i første rekke bør løses i form av utpeking eller oppnevning av en stedfortreder – ikke en overføring av selve saken som er til behandling. Og innenfor hierarkiske organer vil saken til og med ofte kunne legges til en annen person også *uten* en formell oppnevning av stedfortreder.

Kirkerådet legger til grunn at Kirkerådet ikke vil kunne beslutte å overføre en enkeltsak *fra* et organ for et sokn – verken til et organ for et *annet* sokn eller til et organ for rettssubjektet Den norske kirke. Det må antas at en slik sperre er en konsekvens av trossamfunnsloven § 12 tredje ledd. Det Kirkemøtet ikke har adgang til, kan heller ikke Kirkerådet gjøre. Forslaget til § 2-6 fjerde ledd *andre punktum* er derfor avgrenset til organ for det nasjonale kirkelige rettssubjektet. Det foreslås slik ordlyd i § 2-6 fjerde ledd andre punktum:

I særlige tilfeller kan Kirkerådet beslutte at en sak innenfor rettssubjektet Den norske kirke skal overføres til et sideordnet kirkelig organ.

Det er da nødvendigvis siktet til en eventuell overføring til et sideordnet organ innenfor det samme rettssubjektet.

Kirkerådet vil senere vurdere om forslaget til § 2-6 fjerde ledd av pedagogisk hensyn skilles ut som en egen paragraf nummer 2-7, da dette leddet tematisk omhandler noe annet enn de tre første leddene, jf. «mv.» til slutt i tittelen til § 2-6.

4. Taushetsplikt

4.1 Innledning om taushetsplikt

Ved at kirkeordningen § 42 har fastsatt at forvaltningsloven gjelder for den virksomheten som drives av kirkelige organer, har alle ansatte og personer med verv i Den norske kirke i dag taushetsplikt, jf. kirkeordningen § 42, jf. forvaltningsloven § 13. At dette er en intern taushetsplikt, innebærer at brudd på taushetsplikten ikke er knyttet til straffetrussel etter straffeloven. Samtidig kan brudd på taushetsplikten sanksjoneres med arbeidsrettslige sanksjoner, tap av vigslingsfullmakter eller vedtak om at et rådsmedlem skal tre ut av rådet. En krenkende opplysning som urettmessig deles, kan også møtes med erstatningsansvar.

Prester i Den norske kirke er i tillegg underlagt en profesjonsbestemt taushetsplikt for hemmeligheter som er betrodd dem i anledning av stillingen etter straffeloven § 211. Barne- og familiedepartementet har foreslått å regulere en profesjonsbestemt taushetsplikt for «prester, religiøse ledere eller personer med tilsvarende funksjoner» i trossamfunnsloven.¹ Det vil gjelde som en lovbestemt taushetsplikt som vil gjelde uavhengig av forslaget i høringsnotatet her.

¹ Se Barne- og familiedepartementets [høringsnotat 18. august 2025 om taushetsplikt i trossamfunnsloven mv.](#)

Kirkerådet vurderer at det vil være viktig å sikre at også andre enn de som er omfattet av den profesjonsbestemte taushetsplikten, omfattes av taushetspliktsregler fastsatt av Kirkemøtet.

Taushetspliktsreglene skal blant annet beskytte tillitsforholdet mellom den kirkelig ansatte som har taushetsplikt og konfidenter, medlemmer og andre som har kontakt med Den norske kirke.

4.2 Forslag om videreføring av taushetspliktsreglene

Kirkerådet foreslår å videreføre bestemmelser om at enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et kirkelig organ, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om noens personlige forhold og om forretningshemmeligheter vedkommende får vite om i forbindelse med tjenesten eller arbeidet. Kirkerådet vurderer at dette med bør gjøres etter mønster fra forvaltningsloven 2025.

At opplysninger om noens personlige forhold er taushetsbelagte, er en innarbeidet regel. For å gi de som anvender regelverket, veiledning om hva *noens personlige forhold* betyr, foreslår Kirkerådet å ta inn et ledd som gir noe nærmere veiledning: Som personlige forhold regnes opplysninger som det er vanlig å ville holde for seg selv, herunder opplysninger som gjelder en persons egenskaper eller utførte handlinger som er egnet til å karakterisere en person.

At en opplysning regnes som en personopplysning etter personopplysningsloven, medfører ikke at den også må regnes som en opplysning om «personlige forhold» etter taushetspliktsreglene. Det må derfor gjøres én vurdering av om opplysningene er taushetsbelagte etter taushetspliktsreglene, og én annen vurdering av om opplysningene kan deles i tråd med personvernforordningen. Dette foreslås videreført.

I forvaltningsloven er det definert noen opplysninger som ikke regnes som noens personlige forhold, og dermed ikke er omfattet av taushetsplikten. Forvaltningsloven gir som lov et annet behandlingsgrunnlag for behandling av personopplysninger enn det kirkens interne regelverk kan gi. Kirkerådet mener derfor at kirkens regler bør ha noen flere begrensninger på hva som skal være omfattet av taushetsplikten om noens personlige forhold enn det forvaltningsloven gir. Kirkerådet foreslår å presisere at taushetsplikten ikke omfatter navn, bosted, kontaktinformasjon, sivilstand, yrke, arbeidsgiver eller arbeidssted med mindre opplysningene avslører forhold som må anses som personlige. Det sistnevnte vil for eksempel være bostedsinformasjon hvis det avslører opphold i fengsel, på sykehus eller lignende. Tilsvarende foreslår Kirkerådet at taushetsplikten heller ikke bør omfatte opplysninger som er allment kjent eller alminnelig tilgjengelige. Den sistnevnte formuleringen er en formulering som er brukt i annet regelverk om taushetsplikt, blant annet advokatloven § 32 og forslaget til regler om presters mv. taushetsplikt i trossamfunnsloven i nevnte høringsnotat.

4.3 Unntak fra taushetsplikten

Taushetsplikten er ikke absolutt. Etter gjeldende regler finnes det unntak, og vil det også gjøre i forslaget til nye regler. Forslaget til unntak er inspirert av tilsvarende unntak etter forvaltningsloven 2025, men det er ikke alle unntakene som passer så godt for kirkelige organer. Det er derfor søkt tilpasset og forenklet til en kirkelig situasjon.

Unntak når det er pålagt etter lov

Noen lovregler gir enkeltpersoner plikt til å handle eller gi opplysninger uten hinder av taushetsplikt. Det gjelder blant annet avvergingsplikten etter straffeloven § 196 og hjelpeplikten etter straffeloven § 287 og opplysningsplikt etter sivilbeskyttelsesloven § 28 h. For å understreke at taushetsplikten etter disse reglene er underordnet lov, foreslås det å ta inn unntak av pedagogiske grunner i § 3-4 første ledd bokstav a.

Unntak etter samtykke, deling med de det gjelder, deling med partene og deres representanter, deling for å oppnå formålet

Kirkerådet foreslår at de gjeldende unntakene om deling etter samtykke, deling med de opplysningene gjelder, deling med partene og deres representanter og deling for å oppnå det formålet opplysningene er gitt eller innhentet for, bør videreføres, se § 3-4 første ledd bokstav b, c, d og e.

Deling innenfor samme stab eller det kirkelige organet eller med andre innen trossamfunnet

Kirkerådet foreslår å videreføre den adgangen man har til å dele opplysninger så langt det er nødvendig for veiledning, til bruk i saker som ligner, eller for arkivering, utsending av avgjørelse og tilsvarende praktiske gjøremål internt som i dag følger av bestemmelsen om taushetsplikt etter forvaltningsloven. For å tilpasse denne adgangen til kirken, foreslår Kirkerådet at det skal være mulig å dele opplysninger innenfor samme stab eller det kirkelige organet eller med andre innen trossamfunnet.

Kirkerådet understreker likevel at opplysninger kun kan deles så langt det er nødvendig, og at deling av personopplysninger forutsetter behandlingsgrunnlag etter personvernforordningen, se nedenfor.

Deling av opplysninger om en persons forbindelse med organet

Det foreslås også å presisere at taushetsplikten ikke er til hinder for opplysninger om en persons forbindelse med organet og om avgjørelser som er truffet, deles med andre kirkelige organer så langt det er nødvendig. Dette spørsmålet må alltid ses i sammenheng med vurderingene av grunnlaget for deling av personopplysninger etter personvernforordningen, se nedenfor.

Anmeldelse

Det vil i enkelte tilfeller være aktuelt for et kirkelig organ å anmelde eller gi opplysninger om lovbrudd til offentlige myndigheter. Det kan for eksempel være i

forbindelse med trusler mot ansatte eller lignende. I slike tilfeller bør det fremgå tydelig av reglene at det er mulig å anmelde eller gi opplysninger om lovbruddet til offentlige myndigheter uten hinder av den kirkelige taushetsplikten. Dette svarer til en tilsvarende regel i forvaltningsloven. For å understreke at det må en viss terskel til, foreslås det å presisere at vilkåret for å anmelde eller gi slike opplysninger er at «det er ønskelig av viktige allmenne hensyn». Se forslaget til § 3-4 første ledd bokstav f.

Anonymisering

Anonymiserte opplysninger, dvs. opplysninger som ikke kan knyttes til en identifisert eller identifiserbar fysisk person, eller personopplysninger som er blitt anonymisert på en slik måte at den registrerte ikke lenger kan identifiseres, vil i utgangspunktet ikke være omfattet av taushetsplikten eller av prinsipper om behandling av personopplysninger i personvernforordningens forstand. Det er derfor ikke egentlig snakk om et unntak fra taushetsplikten, siden det ikke er omfattet av taushetsplikten.

Det er likevel et spørsmål om reglene bør reflektere det faktum at opplysninger som er anonymiserte, kan deles, slik at de som leser reglene kan få veiledning om dette ved å lese ordlyden. Kirkerådet viser til at helsepersonelloven inneholder en slik bestemmelse, og foreslår en tilsvarende bestemmelse i § 3-4 første ledd bokstav g.² Kirkerådet understreker at anonymitet innebærer et strengt krav om at identifikasjon ikke skal være mulig, verken direkte eller indirekte.

Når det er nødvendig for å unngå fare for liv eller helse

Formuleringen om at taushetsplikten ikke er til hinder for å dele opplysningene med andre «så langt det er nødvendig for å unngå fare for liv eller helse» er en videreføring av et unntak i gjeldende regler, som Kirkerådet også i annen sammenheng har vurdert at vil være hensiktsmessig at fremgår av selve regelen.

Melding til barnevernstjenesten

Kirkerådet har tidligere tatt til orde for at det regler om *prestens mv.* taushetsplikt bør utformes med et unntak som gir en rett til å melde til barnevernet når vilkårene i barnevernsloven § 13-2 er oppfylt. Kirkerådet foreslår dette også for taushetsplikten etter disse reglene. Forslaget gir de som er underlagt taushetsplikten en adgang, men ikke plikt, til å melde fra til barneverntjenesten uten at det blir ansett som brudd på taushetsplikten. Kirkerådet legger her størst vekt på hensynet til å beskytte barnet det gjelder.

Deling av opplysninger om en død person

Kirkerådet foreslår å fastsette et unntak som muliggjør deling av opplysninger om en død person deles dersom tungtveiende grunner taler for det. Dette svarer til forvaltningsloven 2025 og en tilsvarende bestemmelse i helsepersonelloven, som også vil kunne være aktuell for de som er underlagt kirkelig taushetsplikt.

² Se til sammenligning helsepersonelloven § 23 første ledd bokstav c (slik den lyder fra 1. juli 2026).

Forskning og statistisk bearbeiding

Forvaltningsloven inneholder detaljerte regler om unntak fra taushetsplikt for opplysninger til bruk for forskning og taushetspliktsregler for forskning. Også knyttet til den kirkelige virksomheten, kan det være ønskelig å åpne for at forskere på nærmere vilkår får tilgang til å forske på opplysninger som ellers ville vært underlagt taushetsplikt. Kirkerådet foreslår derfor å gi en hjemmel til at Kirkerådet uten hinder av taushetsplikten etter reglene her kan gi tillatelse til at et kirkelig organ deler taushetsbelagte opplysninger til bruk i forskning eller statistisk bearbeiding. Kirkerådet vil kunne fastsette nærmere vilkår i den forbindelse, og det kan inngås nærmere avtaler om taushetsplikt eller databehandleravtaler der det er nødvendig ut fra opplysningene det gjelder. Kirkerådet antar at det er hensiktsmessig å ha en slik åpning i regelverket.

Forholdsmessighetsvurdering

I likhet med et prinsipp i forvaltningsloven 2025 § 34 andre ledd, foreslår Kirkerådet at selv om det foreligger et unntak, kan opplysninger likevel ikke deles hvis det er uforholdsmessig overfor den som opplysningene gjelder.

Personopplysninger og forholdet til personvernforordningen

Mange av opplysningene som er underlagt taushetsplikt etter forslaget til regler, vil også være personopplysninger i personvernforordningens forstand. For å kunne behandle personopplysninger, følger det av lovgivningen at man har et behandlingsgrunnlag. Det gjelder også ved behandling av personopplysninger som i utgangspunktet ikke vil være underlagt taushetsplikt etter unntaksreglene. For å sikre at personvernreglene overholdes, foreslår Kirkerådet en bestemmelse som slår fast at personopplysninger som er omfattet av personvernforordningen bare kan deles dersom også vilkårene i personvernforordningen er oppfylt, se forslaget til § 3-4 tredje ledd.

Bortfall av taushetsplikt

Det foreslås ikke bortfall av taushetsplikt, slik det finnes regler om etter forvaltningsloven. Det innebærer at taushetsplikten vil gjelde for all fremtid. Det innebærer at eventuelle unntak fra taushetsplikten må vurderes ut fra forslaget til § 3-4.

4.4 Informasjon om taushetsplikten og oppbevaring av taushetsbelagte opplysninger

Det er et viktig prinsipp at de som er underlagt taushetsplikten, også må være kjent med den. Etter mønster fra forvaltningsloven foreslås det derfor i § 3-5 å fastsette dette som en plikt som ligger til det enkelte kirkelige organet.

Når Kirkemøtet slik som i dette tilfellet fastsetter et internt regelverk for trossamfunnet Den norske kirke, vil det være bindende for kirkelige organer og for medlemmer av Den norske kirke. For de kirkelige ansatte vil taushetsplikten også inngå som en del av arbeidsavtalen med den kirkelige arbeidsgiveren. Det vil typisk være tatt inn en bestemmelse om at «Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for

[den kirkelige arbeidsgiveren] er bundet av de regler om taushetsplikt som til enhver tid gjelder i virksomheten eller særskilt for stillingen» i arbeidsavtalen. Det samme gjelder når det inngås en oppdragsavtale. For å tydeliggjøre at også kirkelige ansatte, uavhengig av kirkelig medlemskap, vil være underlagt reglene om taushetsplikt her, antar Kirkerådet at det vil være hensiktsmessig å ta inn en bestemmelse som understreker at når det kirkelige organet inngår arbeidsavtale eller oppdragsavtale, skal det i avtalen opplyses om at arbeidstakeren eller oppdragstakeren blir omfattet av taushetsplikten etter disse regler. Dette blir da en del av arbeidsavtalen, som en forpliktelse arbeidstakeren må følge.

Det foreslås også å ta inn en bestemmelse om at det kirkelige organet også bør inngå skriftlig avtale med andre som utfører tjeneste for organet, om at de vil overholde taushetspliktsreglene.

Kirkerådet foreslår i § 3-6 også en plikt til å sørge for trygg lagring av taushetsbelagte opplysninger i tråd med gjeldende regler om personvern og arkivering i lov eller regler gitt i medhold av lov eller i kirkelig regelverk.

5. Saksforberedelse ved individuelle avgjørelser – krav til saksbehandling og avgjørelser

5.1 Saksbehandling

Også kapittel 4 i reglene bygger på forvaltningslovens system. I forvaltningsloven er det stilt opp særlig krav til saksforberedelsen og avgjørelsene i saker som gjelder utøvelse av offentlig myndighet og der avgjørelsene er bestemmende for noens rettigheter og plikter. Dette er betegnet som enkeltvedtak i forvaltningsloven. Enkeltvedtaksbegrepet er ikke direkte overførbart til virksomheten i kirkelige organer. Det er likevel hensiktsmessig å skille ut den type avgjørelser hvor det skal stilles spesifikke krav til saksbehandlingen. Kirkerådet foreslår at dette skal betegnes som individuelle avgjørelser. Begrepet er definert i forslaget til § 1-4 etter mønster av forvaltningsloven § 7 første ledd.

Eksempler på avgjørelser hvor disse reglene må følges, er enkelte saker knyttet til kirkebygg, avgjørelser om stemmerett og valgbarhet, innsynssaker og saker om tap av vigslingsfullmakter. I enkelte regelverk er det eksplisitt uttalt at visse avgjørelser er å *anse som* individuelle avgjørelser. Se regler om bruk av kirkene § 9, med omtale nedenfor i kapittel 11.4 av et forlag til endret ordlyd. Her er dette da ment som en pedagogisk begrunnet presisering, der Kirkerådet legger til grunn at det samme vil følge av forslaget til § 1-4.

Uavhengig av om en sak er å anse som en individuell avgjørelse eller ikke, skal de grunnleggende prinsippene i § 1-2 om forsvarlig saksbehandling alltid følges.

De kravene som stilles i reglens kapittel 4, er i hovedsak de samme som gjelder for saksforberedelse i saker om enkeltvedtak i forvaltningen. Det er veiledningsplikt, utredningsplikt, skriftlighet og begrunnelse. Disse er sentrale krav for å ivareta hensynet til god kirkelig forvaltningsskikk.

I de nye reglene er den del sentrale begreper videreført fra forvaltningsloven. Det er for eksempel kravet om at en sak skal være forsvarlig utredet. Hva som ligger i forsvarlig utredet, må som i dag bygge på de samme vurderingene som følger av forvaltningsloven. Et annet sentralt krav er retten til kontradiksjon. Det innebærer at den som er part i saken skal får seg forelagt alle relevant opplysninger i saken, og ha mulighet til å uttale seg om dette for å ivareta sine interesser i saken. Disse bestemmelsene er noe forenklet og omstrukturert, men vil i saksbehandlingen i kirkelige organer gi den samme grunnleggende rettssikkerhet som forvaltningsloven.

Kravet om en skriftlig begrunnelse, og kravet til hva en begrunnelse skal inneholde er særlig viktig i Den norske kirke, all den tid det ikke foreligger en generell klageadgang. Det er derfor avgjørende at den personen en individuell avgjørelse gjelder, får en grundig og forståelig forklaring på hva et vedtak går ut på, hvilke regler som eventuelt gjelder og hvilke opplysninger som er lagt til grunn. Derfor er dette tatt forholdsvis detaljert med i forslaget til § 4-5.

Felles for reglene om forsvarlig utredning og krav til begrunnelse er at omfanget også skal vurderes. Det er en nødvendig begrensning for å sikre en effektiv saksbehandling uten at det går på bekostning av viktige hensyn for den det gjelder.

5.2 Partsinnsyn

Kravene til forsvarlig utredning og kontradiksjon suppleres i de foreslåtte reglene med egne regler om partsinnsyn. På samme måten som i forvaltningsloven har en part i en sak en utvidet rett til innsyn. Dette er nødvendig for at en part skal kunne ivareta sine interesser og kontrollere at saksbehandlingsreglene er fulgt.

Den offentlige forvaltningen er omfattet både av forvaltningsloven og offentleglova. Disse lovene har hvert sitt sett med regler om innsyn og presiseringer av unntak. Når Kirkerådet nå foreslår at det for saksbehandling i kirkelige organer skal være ett sett med regler, er det hensiktsmessig å se disse i sammenheng. Løsningen er at det for partsinnsynet legges til grunn at de generelle reglene om offentlig innsyn også gjelder for sakens parter. I de eksisterende reglene er unntakene i stor grad sammenfallende, og det er derfor unødvendig å ha to likelydende sett med unntak.

Partsinnsynet skiller seg fra det offentlige innsynet først og fremst ved at særlige unntak som gjelder interne dokumenter, ikke gjelder fullt ut. I forslaget til § 4-6 er det tatt inn de særskilte reglene som skal styrke partsinnsynet. De viktigste bestemmelsene fra forvaltningslovens partsinnsyn er her innarbeidet som et tillegg til

kapitlet om offentlig innsyn. At reglene her er samlet, vil gjøre det lettere for de som skal bruke regelverket å gjøre de riktige vurderingene.

6. Klage og omgjøring

6.1 Forslag til regler om klagesaksbehandlingen

I dagens regler er utgangspunktet at det ikke foreligger en klagerett på vedtak truffet av kirkelige organer, med mindre det er særskilt bestemt. Dette følger av kirkeordningen § 42 andre ledd. Det er begrunnet i at den kirkelige rådsstrukturen ikke er hierarkisk i den forstand at de kirkelige rådene står i et generelt over- eller underordningsforhold til hverandre. Dette utgangspunktet er foreslått videreført i § 5-1 i de nye reglene. De eksisterende klageadgangene som for eksempel gjelder enkelte kirkebyggsaker, tap av vigslingsfullmakter og enkelte valgsaker endres ikke. Unntak her er forslagene om å fjerne klageadgangen på avslag om innsyn og klage på vedtak om oppsigelse, avskjed og suspensjon. Se nærmere om disse forslagene i kapittel 6.4 om klage på innsyn og kapittel 11.2 om endringer i personalreglementet.

Også forslagene til regler om klagesaksbehandling bygger på forvaltningslovens regler. Det foreslås at reglene for klagesaksbehandling samles i kapittel 5 for å sikre en enhetlig behandling av klager uavhengig av sakstype og klageorgan. Regler om sakskostnader er ikke ansett som relevante for kirken, og de er derfor utelatt.

Det er satt en felles klagefrist på tre uker for alle klager. Det er den samme fristen som gjelder i forvaltningsloven. Det er ikke foreslått å ta inn detaljerte reguleringer av praktisering av klagefristen. Det vil være opp til de aktuelle kirkelige organene å vurdere slike spørsmål. Det er heller ikke tatt inn detaljerte krav til utforming av klage. Kirkerådet anser ikke dette som nødvendig. Det er relativt få saker hvor det eksisterer en adgang til å klage, og det er ikke nødvendig å sette opp formelle skranker som kan gjøre det vanskeligere å fremme en klage.

Klagen skal sendes til det kirkelige organet som har truffet avgjørelsen, jf. forslaget til § 5-2 første ledd. Dette organet skal vurdere klagen og gjøre de nødvendige undersøkelser. Før saken eventuelt sendes til klageorganet, må organet selv vurdere om avgjørelsen skal endres eller oppheves. I så fall skal saken ikke sendes videre til klageorganet. Også dette svarer til forvaltningslovens system.

På samme måte som organet som har truffet avgjørelsen, skal også klageorganet vurdere om saken skal avvises. Hvis saken ikke avvises, skal den tas opp til behandling. Når saken behandles i klageorganet, har det kompetanse til å prøve alle sider av saken, ikke bare de konkrete forholdene det er klaget over. Klageorganet har *tre muligheter* når saken skal avgjøres. Det kan *oppheve* avgjørelsen og sende saken tilbake til behandling i det kirkelige organet som opprinnelig behandlet saken. Da skal organet gjennomføre en ny fullstendig saksbehandling. Parten vil da også få klagerett på en eventuell ny avgjørelse.

Klageorganet kan alternativt treffe en *ny avgjørelse*. Avgjørelsen i klageorganet kan da enten bekrefte det opprinnelige vedtaket, eller det kan helt eller delvis gi et annet resultat. Begge deler regnes som å treffe «ny avgjørelse». I så fall er saken endelig avgjort ved klageorganets avgjørelse.

En begrensning i klageorganets kompetanse er foreslått videreført fra forvaltningsloven. En avgjørelse kan i utgangspunktet ikke endres til skade for klager. I forvaltningsloven kan dette likevel gjøres når hensyn til andre privatpersoner eller offentlige interesser tilsier det. For å tilpasse dette til saksbehandling i kirkelige organer foreslås det i § 5-3 andre ledd at det som skal vurderes, er hensynet til kirkelige eller private interesser.

6.2 Omgjøring

I tillegg til å kunne omgjøre en avgjørelse som et ledd i klagebehandlingen, skal et kirkelig organ i enkelte tilfeller kunne omgjøre en avgjørelse av eget tiltak. I § 5-4 foreslås det en forenklet versjon av de omgjøringsreglene som gjelder i forvaltningen. Omgjøring kan bare gjøres dersom det ikke er til skade for noen som er berørt, eller den som er part i saken bryter betingelser eller forutsetninger som ligger til grunn for avgjørelsen. Dette kan for eksempel gjøres når organet selv ser at de ikke har fulgt saksbehandlingsreglene, eller en part ikke følger de betingelsene som er satt for en tillatelse.

6.3 Ugyldighet

Kirkerådet har vurdert om det er nødvendig å ta inn en bestemmelse om ugyldighet. I forvaltningen kan det være flere grunner til at et vedtak er ugyldig. Det kan for eksempel bero på manglende hjemmel, feil i faktum eller feil i saksbehandlingen. Ugyldighet kan gi et selvstendig grunnlag til å endre et vedtak, også til ugunst for den det gjelder.

Kirkelige organer er som omtalt ovenfor, gitt adgang til å omgjøre sine egne avgjørelser på visse vilkår. Ut over dette er det usikkert om det er behov for en bestemmelse om ugyldighet og en adgang til å endre avgjørelser truffet av kirkelige organer har noen hensikt.

Det er ikke klart om en bestemmelse som for eksempel åpner for en endring til skade for den det gjelder, er tilstrekkelig til å gripe inn i en eventuell legitim rett eller forventning hos en privat part. Avtalerettslige vurderinger om rett og legitimasjon til å forplikte kirken vil kunne være avgjørende for hvor langt endringskompetansen til et kirkelig organ strekker seg. Kirkerådet foreslår derfor ikke å ta inn en bestemmelse om ugyldighet i forslaget.

6.4 Forslag om å fjerne klageadgang ved avslag på krav om innsyn

Som gjort rede for i dette høringsnotatets kapittel 8 er prinsippene i offentleglova videreført i forslaget til regler kapittel 6 om åpenhet og innsyn. Forslaget er på de fleste områdene en videreføring av de av offentleglovas bestemmelser som er relevante for saksbehandling i kirkelige organer, uten vesentlige endringer.

Offentleglova har en generell klageadgang. Alle avgjørelser kan påklages til det forvaltningsorganet som er nærmest overordnet det organet som har fattet vedtaket. I Den norske kirke foreligger det ikke noe generelt over- og underordningsforhold som i forvaltningen, jf. ovenfor i kapittel 6.1. Det er derfor ikke en generell klageadgang når det gjelder saksbehandling i kirkelige organer. En særlig klageadgang for saker om avslag på innsyn er tatt inn i kirkeordningen § 42 andre ledd. Her bestemmes det at vedtak etter offentleglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerrådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av bispedømmerrådet, kan påklages til Kirkerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av Kirkerådet, kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Denne brede klageordningen bryter med den organiseringen som ellers legges til grunn i saksbehandling i kirkelige organer, ved at den for disse sakstypene etablerer et særskilt over- og underordningsforhold mellom kirkelig fellesråd, menighetsråd og bispedømmerrådet, og mellom bispedømmerrådet og Kirkerådet.

Klagesaker etter offentleglova kan være svært arbeids- og tidskrevende. Særlig der hvor enkeltopplysninger kan unntas, vil arbeidet med sladding og fremstilling av sladdede dokumenter være krevende. De fleste klagenes som blir behandlet, fører ikke frem. Det tilsier at de som gjør vurderingene av innsyns krav i første instans gjør forsvarlige og korrekte vurderinger i tråd med det som klageinstansene senere kommer til. Det er etter Kirkerådets vurdering ikke en god prioritering av ressurser å benytte så stor saksbehandlingskapasitet på saker som gir lite tilleggsverdi, verken for de kirkelige organene eller for enkeltpersoner og medier som krever innsyn.

I forslaget til nye regler om åpenhet og innsyn er flere regler tydeliggjort og forenklet. De bestemmelsene som er relevante for saksbehandlingen i kirkelige organer, er samlet i ett kapittel. Forholdet mellom innsynsreglene og personvernbestemmelsene er gjort rede for og tydeliggjort i reglene. De ulike særbestemmelsene som ikke kan komme til anvendelse, er ikke videreført fra offentleglova. Disse endringene vil etter Kirkerådets oppfatning bidra til å styrke innsynsarbeidet langt mer enn å videreføre den generelle klageordningen. De nye reglene gjør det enklere og tydeligere både for de som skal kreve innsyn, og de som skal behandle kravene hvilke regler som gjelder, og hvilke vurderinger som skal gjøres.

Kirkerådet mener det bør være en enhetlig og likeartet organisering av saksbehandling i kirkelige organer uten generelle klageordninger for enkelte sakstyper. Fjerning av klageordningen i innsynssaker vil bidra til mer effektiv bruk av

ressurser, uten at det i vesentlig grad går ut over de hensynene reglene om åpenhet og innsyn er ment å ivareta. Kirkerådet foreslår derfor å ikke videreføre adgangen til å klage på avslag på innsynskrav i kirkeordningen § 42 andre ledd.

7. Krav til journalføring og dokumentasjon

For å kunne legge til rette for innsyn er det viktig at det kirkelige organet registrerer og gjør tilgjengelig korrespondanse til og fra organet. I praksis gjøres dette ved at det føres en offentlig tilgjengelig journal. Dette er i tråd med praksis og de regler som gjelder i dag. Journalen skal i utgangspunktet også inneholde oversikt over dokumenter som kan unntas fra innsyn. Opplysninger som er underlagt taushetsplikt, eller som etter personvernforordningen ikke kan offentliggjøres, skal ikke inngå i journal. Det foreslås derfor at det tas inn en bestemmelse om hvilke opplysninger dette gjelder. Krav til dokumentasjon og oppbevaring følger for øvrig av reglene i arkivlova og regler fastsatt i medhold av arkivlova, som er gjort gjeldende for kirkelige organer gjennom kirkeordningen. Disse reglene er ikke til vurdering i denne saken, men er noe Kirkerådet vil vurdere behov for endringer i på et senere tidspunkt.

8. Regler om åpenhet og innsyn samt unntak fra innsynsrett

8.1 Åpenhet

Klare regler som stiller krav til åpenhet om saksbehandlingen i kirkelige organer, er særlig viktig blant annet for å ivareta tilliten til Den norske kirke.

Kirkerådet foreslår derfor at regler om åpenhet og innsyn i det alt vesentligste videreføres i det nye regelverket. Hovedregelen om åpenhet og innsyn er at enhver kan kreve innsyn. Dette viktige prinsippet er foreslått tatt inn i § 6-1. Skal det gjøres unntak fra dette må det følge av lov, som for eksempel personopplysningsloven, eller det må anvendes et konkret angitt unntak i §§ 6-8 til 6-11.

Praktiseringen av innsyn etter reglene i offentleglova er for mange saksbehandlere utfordrende ikke minst på grunn av at mange av reglene er tilpasset forvaltningens organisering og offentlige organers saksbehandling, og ikke den kirkelige organiseringen.

Forslaget til nye regler om åpenhet og innsyn tilsvare i hovedsak de samme bestemmelsene som i offentleglova. Bestemmelser som gjelder spesielle sider av forvaltningen er utelatt og en del begreper er endret. Det gjelder for eksempel regler som regulerer forholdet mellom departementer, eller unntak fra innsyn for dokumenter som gjelder Sametinget og kongehuset. Det er også gjort noen forenklinger som i praksis vil gjøre saksbehandlingen enklere og mer effektiv. Blant annet er reglene om gratis innsyn videreført med utgangspunkt i hovedregelen, uten

detaljerte unntak og tilleggsvilkår. Det er ikke foreslått noen nye regler som svekker retten til innsyn i saksbehandlingen i de kirkelige organene.

8.2 Personopplysninger etter personvernforordningen

Det er en vesentlig forskjell mellom reglene om åpenhet og innsyn i kirkelige organer og i den offentlige forvaltningen. Der offentliglova i seg selv gir forvaltningen et lovgrunnlag for å utlevere enkelte personopplysninger, må kirkelige organer vurdere om dette er i tråd med personopplysningsreglene. Den norske kirke vil alltid måtte sette personvernreglene foran eventuelle interne regler om innsyn. Dette er gjeldende rett også i dag, men det er krevende å vurdere disse to ulike regelverkene i sammenheng. I det regelverket som er foreslått, er hovedtrekkene i de vurderinger som må gjøres, tatt inn i regelverket og tilpasset til kirkelig virksomhet. Reglene om behandlingsgrunnlag i personvernforordningen er tatt inn som henvisninger til de aktuelle bestemmelsene. Dette skal gjøre det tydelig at det gjelder et særskilt krav om innsyn i personopplysninger, og hvor de relevante reglene finnes.

Målet med å behandle forholdet mellom åpenhet og personvern samlet i reglene kapittel 6 er at det skal være enklere å forstå både for de som bruker regelverket, og de som ønsker innsyn.

8.3 Unntak fra innsyn

De unntakene som er foreslått tilsvarer de unntakene i offentliglova som i dag benyttes. Det er to hovedgrupper av unntak. Det ene er opplysninger som alltid skal unntas fra innsyn. Dette er opplysninger som er underlagt taushetsplikt og i tilfelle for Den norske kirke opplysninger som organet ikke har behandlingsgrunnlag etter personvernforordningen til å gi innsyn i.

Den andre gruppen unntak er der hvor organet etter en vurdering kan avslå innsyn. Det er viktig å merke seg at dette er *kan* regler. Utgangspunktet skal alltid være åpenhet. Det må gjøres en konkret vurdering av dokumentet eller enkeltopplysninger før innsyn avslås. Det betyr at det gjøres en vurdering av om det foreligger behov som taler for at innsyn ikke skal gis. Dersom organet finner at innsyn kan avslås må det gjøres en vurdering av såkalt merinnsyn. Det innebærer at behovet for unntak avveies mot de hensynene som taler for innsyn og åpenhet. Dette prinsippet fra offentlig forvaltning videreføres i § 6-4.

Paragraf 6-9 inneholder de konkrete unntakene som kan legges til grunn i vurderingen av innsynskrav i saksbehandlingen. Paragrafen viderefører de viktigste unntakene som i dag følger av offentliglova. Forlaget benytter til en stor grad formuleringer som er hentet fra offentliglova. Det er samtidig foreslått flere forenklinger og tilpasninger. Videre er begrepsbruken tilpasset saksbehandlingen i kirkelige organer. Når de formuleringene som er brukt er like, eller tilnærmet like

offentleglova, betyr det at praksis fra offentliglova vil kunne være relevant når det er vanskelig grensetilfeller.

Det mest praktiske unntaket gjelder interne dokumenter. Her er unntaket formulert på samme måte som i offentliglova, med unntak av at enkelte spesialtilpasninger til offentlig forvaltning som at saker til statsråd og presedenskort er utelatt.

Offentliglova har noen særlige bestemmelser om innsyn i sakspapirer til møter i kommunale og fylkeskommunale organer. Disse reglene lar seg ikke lett overføre til kirkelige organer, og har heller ikke vært gjeldende for kirkelige organer. Når det gjelder møter i kirkelige organer er det praksis for at det er åpenhet om møteinnkallinger, sakslister og sakspapirer med mindre det er særlige grunner for å unnta enkeltopplysninger eller dokumenter. Kirkerådet legger til grunn at denne praksisen videreføres.

Offentliglova inneholder flere bestemmelser om unntak for dokumenter utvekslet mellom offentlige organer, særlig såkalte underliggende organer. Dette lar seg vanskelig overføre direkte til kirkelige organer som ikke har det samme interne over- og underordningsforholdet. Den norske kirke består av rådsorganer som ikke står i et generelt over- og underordningsforhold til hverandre. Likevel er det saker og sammenhenger hvor hele trossamfunnet opptrer samlet som en aktør. I arbeid med slike saker vil det i enkelte tilfeller være behov for å kunne unnta dokumenter utvekslet mellom kirkelige organer som interne. Dette vil bare gjelde i tilfeller hvor dokumentet er utarbeidet eller mottatt for egen intern saksforberedelse i et av de kirkelige organene. Dessuten stilles det krav om at det å gi innsyn vil kunne svekke interne avgjørelsesprosesser. Unntaket vil gjøre det mulig å innhente og utveksle informasjon mellom kirkelige organer for eksempel i en varslingssak, uten at det åpner for innsyn i detaljene i saken.

Unntak for dokumenter om hvordan det kirkelige organet bør stille seg i en sak, eller dokument som er utarbeidet eller mottatt som part i en sak for en domstol, vil gjøre det mulig å unnta fortrolig kommunikasjon med for eksempel advokat eller annen rådgiver. Dette er tilsvarende dagens regel om det samme i offentliglova.

Den norske kirke er medlem i en rekke private nasjonale og internasjonale organisasjoner. Arbeidet i slik organisasjoner er normalt regulert privatrettslig. Det kan innebære at dokumenter blir delt internt under forutsetning om at de ikke skal gjøres offentlige. Det vil for eksempel kunne gjelde opplysninger fra møter i styrende organer i økumeniske organisasjoner. I enkelte sammenhenger vil det derfor være behov for å unnta dokumenter som er en del av arbeidet i slike organisasjoner. Slikt unntak kan likevel bare gjøres når det er nødvendig av hensyn til arbeidet i organisasjonen. Tilsvarende bestemmelser i offentliglova er særlig rettet mot Norges utenrikspolitiske interesser og er ikke direkte overførbare.

Unntaket for opplysninger som må unntas for en forsvarlig gjennomføring av økonomi-, lønns- eller personalforvaltningen er en snever unntaksbestemmelse. Den vil i hovedsak være aktuell når det gjelder å beskytte informasjon i forbindelse med forhandlinger ut over det som følger av reglene ellers. Bestemmelsen stiller, i likhet med tilsvarende bestemmelse i offentleglova, krav om at det må være nødvendig med unntak fra innsyn. Det innebærer at det må foreligge en nokså konkret fare for at innsyn vil kunne skade interessene til det kirkelige organet det gjelder. Den mulige skaden må være av et visst omfang og en viss alvorlighet. Det er også viktig å merke seg at dette unntaket gjelder enkeltopplysninger og ikke hele dokumenter. I utgangspunktet vil denne bestemmelsen gi anledning til å sladde enkelte opplysninger i dokumenter som det for øvrig skal gis innsyn i.

Ettersom Den norske kirke er omfattet av reglene om offentlige anskaffelser, foreslås det at offentleglovas spesialregel om unntak for tilbud og protokoll underveis i en anskaffelsesprosess tas inn i de nye reglene.

Tilsvarende tar forslaget inn en bestemmelse om unntak av opplysninger når innsyn vil lette gjennomføring av straffbare handlinger eller utsette noen for fare. En slik unntakshjemmel finnes også i offentleglova og er viktig når det er snakk om sikkerhet for ansatte, frivillige og deltakere i ulike sammenhenger.

I tillegg til bestemmelsene om unntak i § 6-9 første til sjuende ledd, er det forslått i åttende ledd at innsyn i enkelte situasjoner kan utsettes. Dette gjelder dokumenter det i utgangspunktet ikke er adgang til å unnta fra innsyn. Det kan være situasjoner hvor den en sak gjelder bør få beskjed før opplysningene blir offentlige, for eksempel ved tilsetninger. Det kan også være tilfeller hvor det planlegges et arrangement for å publisere en sak. I slike tilfeller kan innsyn utsettes. Den som har krevd det skal få innsyn automatisk når betingelsene for utsatt innsyn ikke lenger er til stede. Offentleglova har en tilsvarende regel.

Det er i de ulike unntakshjemlene angitt om det er hele dokumentet, eller bare enkelte opplysninger i dokumentet det skal gis innsyn i. Dersom det kun er opplysninger som kan unntas, skal disse sladdes fra det aktuelle dokumentet før innsyn gis. I noen tilfeller vil dokumentet etter sladding kunne gi misvisende inntrykk av innholdet, eller det som gjenstår av dokumentet ikke har noe reelt innhold. Det kan også være urimelig arbeidskrevende å skille ut enkeltopplysninger som ikke skal gis ut. Kirkerådet foreslår i § 6-5 at det i slike tilfeller er mulig å unnta resten av innholdet, slik at hele dokumentet blir unntatt innsyn. Dette er en direkte videreføring av det som i dag gjelder i offentleglova.

8.4 Unntak for personalsaker

For å sikre tillit til tilsettingsprosessene i Den norske kirke er det ønskelig med åpenhet og offentlighet i en del opplysninger også i slike saker. I forslag til § 6-10 om

tilsettingssaker er de samme reglene som gjelder for tilsettingssaker i det offentlige om søkerlister og unntak fra disse tatt inn. Videre er en spesialbestemmelse om at nominasjonsvedtak og resultat av avstemning ved tilsetting av biskop tatt med. Dette var tidligere en del av offentleglova, men ble tatt ut når kirken ikke lenger var en del av offentlig forvaltning. Regelen har uansett vært betraktet som gjeldende rett, og det er derfor naturlig at den tas inn i forslaget til nye regler. For øvrig er innsyn i tilsettingssaker for de som er søkere ivaretatt i reglen om partsinnsyn i tilsettingssaker i personalreglement for Den norske kirke.

8.5 Saksbehandling i innsynssaker

Reglene for behandling av innsynskrav er i hovedsak de samme som gjelder etter offentleglova. Bestemmelsene om gratis innsyn, hvordan et krav skal avgrenses, hvem som skal behandle kravet og hvordan det skal besvares bygger på offentleglova, men er noe forenklet og tilpasset kirkelige organer.

9. Gjennomføring av involveringsprosesser ved fastsettelse av kirkelig regelverk (høringer)

Forvaltningsloven fastsetter at det skal gjennomføres en høring før regler blir fastsatt, endres eller oppheves. Organet kan likevel unnlate høring hvis det ikke er praktisk mulig fordi rask avgjørelse i saken er nødvendig, hvis høring kan vanskeliggjøre gjennomføringen av reglene eller svekke dens effektivitet eller hvis høring er åpenbart unødvendig. I praksis innebærer dette at det kirkelige regelverket, som hovedregel må sendes på høring. Dette er bakgrunnen for at Kirkerådet årlig sender flere saker på høring til menighetsråd, kirkelige fellesråd, bispedømmeråd og andre berørte instanser.

Høringsinstituttet er begrunnet i hensynet til demokrati, hvor de som blir berørt av regelvedtak, får mulighet til å bli involvert før vedtaket fattes. Høringer fremmer også kvalitet i beslutningene.

Lokale og regionale kirkelige organer vil i begrenset grad fastsette regler som er omfattet av reglene her. Kirkelig fellesråd fastsetter forskrift om gravplassvedtekter etter gravplassloven, men disse er omfattet av forvaltningslovens saksbehandlingsregler. Kirkelig fellesråd fastsetter også regler om betaling for benyttelse av kirken til andre formål eller kirkelige handlinger utenfor gudstjeneste etter kirkeordningen § 22 andre ledd, men Kirkerådet legger til grunn at dette ikke bør være omfattet av regler om krav til høring. Kirkerådet legger også til grunn at bispedømmerådene heller ikke fastsetter regler hvor det er behov for høring.

Til forskjell fra de lokale og regionale kirkelige organene, fastsetter nasjonale kirkelige organer som Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispemøtet fra tid til annen regler som har betydning for sokn, ansatte og medlemmer. Etter dagens regler sendes slike

regler i alminnelighet på høring til berørte instanser. Kirkerådet er kjent med at flere menighetsråd og kirkelige fellesråd opplever høringer som en ekstra arbeidsbelastning, og enkelte karakteriserer det som en høringstretthet i kirken. Samtidig er det vanskelig å se for seg at kirkelig regelverk som er bindende for blant annet soknets organer, og fastsettes av Kirkemøtet, ikke blir gjenstand for en forutgående involveringsprosess, før regelverket fastsettes.

Kirkerådet foreslår at det videreføres en plikt om at det nasjonale kirkelige organet som skal fastsette regler, skal sørge for at reglene er forsvarlig utredet.

Kirkerådet foreslår også en forenklet bestemmelse om høring av forslag til regler, hvor det fastsettes at det skal gjennomføres en høring før et nasjonalt kirkelig organ fastsetter et regelsett. Det foreslås å fastsette at høringen skal legges ut på kirken.no og være åpen for innspill fra alle. Det vil sikre at alle har mulighet til å gi innspill, uavhengig av om de på ulike måter har blitt spurt direkte om å avgi uttalelse. For å forenkle sammenlignet med dagens regler, foreslås det å fastsette at det for øvrig vil være opp til det kirkelige organet å bestemme hvordan høringen skal gjennomføres, samt sette høringsfrist.

En kan for eksempel se for seg at Kirkerådet gjennomfører en involverende prosess får innspill fra berørte instanser som *Hovedorganisasjonen KA, Norges Kirkevergelag, Nettverk for kirkelig fellesrådsledere* før Kirkerådets behandling av høringsdokumentet. I noen saker vil en slik involveringsprosess kunne erstatte dagens ordning for høringer, hvor et høringsnotat skal sendes til berørte instanser. I tillegg det være en regel som åpner for at også andre får anledning til å gi innspill, uavhengig av om de har blitt spurt direkte. Forslaget til nye regler inneholder altså noen minimumsbestemmelser, samtidig som den gir stor fleksibilitet til de nasjonale organene til å komme frem til en hensiktsmessig høringsprosess for den enkelte sak.

Det foreslås også å videreføre mulighetene til å unnlate høring hvis det ikke er praktisk mulig eller høring er åpenbart unødvendig.

På denne bakgrunn foreslår Kirkerådet et kapittel 7 om saksbehandling ved fastsettelse av regler som et nasjonalt organ har myndighet til å fastsette.

10. Avsluttende bestemmelser

Det er vanlig at regler fastsatt av Kirkemøtet inneholder en bestemmelse om at Kirkerådet har myndighet til å vedta mindre endringer i reglene. Kirkerådet foreslår det også i disse reglene, se forslag til § 8-1.

Kirkerådet foreslår å overlate til Kirkerådet å fastsette datoen for ikrafttredelse av regelverket. Kirkerådet tar sikte på at reglene vil tre i kraft fra 1. juli 2027 eller 1. januar 2028. Spørsmålet må blant annet vurderes i sammenheng med når forvaltningsloven 2025 trer i kraft, og hvor lang tid det bør gå for å sikre opplæring mv. i de nye reglene.

11. Endringer i kirkeordningen og andre kirkelige regler

11.1 Endringer i kirkeordningen

I dag er det kirkeordningen § 42 som er hovedbestemmelsen som fastsetter at forvaltningsloven og offentleglova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. I tillegg er forvaltningsloven nevnt i kirkeordningen §§ 20 andre ledd og 23 femte og sjette ledd og offentleglova og klage på oppsigelse, suspensjon og avskjed nevnt i kirkeordningen § 33.

Kirkeordningen § 42 første ledd fastsetter at forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer, men at saker om ansettelse, oppsigelse og andre personalsaker kun er omfattet av forvaltningsloven kapittel II og III. Siden de nye reglene skal avløse bestemmelsene om forvaltningsloven og offentleglova, foreslår Kirkerådet at det tas inn en innledende bestemmelse i første ledd om at Kirkemøtet fastsetter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn for kirkelige organer. Siden spørsmålet om *arkivlovas* anvendelse i kirkelige organer vil vurderes i neste omgang, foreslår Kirkerådet at det inntil videre fastsettes et eget ledd som viderefører at regler om offentlige organer i arkivlova skal gjelde for den virksomhet som drives av kirkelige organer. Dette er et spørsmål Kirkerådet vil komme tilbake til når Kirkerådet får kapasitet til det.

Av kirkeordningen § 42 andre ledd følger det at vedtak i et kirkelig organ ikke kan påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Samtidig bestemmes det særskilt at vedtak etter offentleglova kan påklages. Disse bestemmelsene bør etter Kirkerådets vurdering behandles i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke, og ikke i kirkeordningen. Se kapittel 6, inkludert forslaget om å fjerne klageadgangen ved avslag på krav om innsyn i pkt. 6.4.

Kirkeordningen § 42 tredje ledd inneholder særregler om habilitet. Når det fastsettes egne regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke, er det naturlig å behandle særreglene i § 42 tredje ledd samlet med øvrige habilitetsregler. Kirkerådet foreslår derfor at disse reglene innarbeides i regelforslaget og at leddet kan oppheves fra § 42. Se regelforslaget i kapittel 4.

Etter kirkeordningen §§ 20 andre ledd og 23 femte og sjette ledd må biskopen godkjenne henholdsvis avhending av og påhefte av bruksretter på kirkene etter den første bestemmelsen og ved nedlegging av og tiltak ut over vanlig vedlikehold av kirke etter de to andre bestemmelsene. For samtlige disposisjoner og tiltak er det presisert at «Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak». Kirkerådet foreslår å oppheve denne henvisningen, siden forvaltningsloven ikke lenger skal følges. Biskopens vedtak i alle disse tilfellene vil etter Kirkerådets vurdering komme inn under definisjonen av individuelle avgjørelser

i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke. Kirkerådet vurderer likevel at det ikke er nødvendig å presisere dette direkte i kirkeordningen.

Det følger av kirkeordningen § 33 om klagenemndas oppgaver at klagenemnda avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova. Som følge av forslaget til nye regler, må denne bestemmelsen oppheves eller endres. Kirkerådet foreslår å oppheve reglene om klageadgang ved innsynskrav etter offentleglova, se kapittel 6.4. Kirkerådet foreslår derfor å oppheve denne bestemmelsen. I første ledd bokstav b står det at klagenemnda «avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed i de saker der det er bestemt av Kirkemøtet». Etter personalreglementet er det kun direktør i Kirkerådet som tilsettes av Kirkerådet selv, og hvor vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed kan påklages til klagenemnda. Kirkerådet viser til forslaget om at klageadgang på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed er foreslått avvirket. Kirkerådet mener uansett at det ikke bør være klageadgang på Kirkerådets vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed på Kirkerådets direktør. I lys at Kirkerådets direktør er øverste administrative leder i Kirkerådet, og det tillitsforholdet som er nødvendig mellom direktør og Kirkerådet, tilsier det at Kirkerådet der vilkårene er oppfylt, bør kunne gå til oppsigelse, suspensjon eller avskjed uten at et annet organ skal kunne overprøve Kirkerådets avgjørelse.

Kirkerådet foreslår derfor at § 33 første ledd bokstav b og d oppheves.

11.2 Endringer i personalreglement for Den norske kirke

Personalreglement for Den norske kirke gjelder for rettssubjektet Den norske kirke, og ikke for soknets organer. Endringene som foreslås her, gjelder derfor ikke for soknets organer. Personalreglementet har flere henvisninger til forvaltningsloven og offentleglova. Som følge av at forvaltningsloven og offentleglova ikke lenger skal anvendes, må disse henvisningene endres. I utgangspunktet er henvisningene erstattet med henvisninger til tilsvarende bestemmelser i de nye reglene om saksbehandling, åpenhet og innsyn, uten at det har noen konsekvenser for innholdet.

Ettersom reglene om saksbehandling, åpenhet og innsyn tas inn i et felles regelverk og det i utgangspunktet er noen dobbelte henvisninger, kan enkelte henvisninger strykes helt, som for eksempel i § 15.

I tillegg til henvisningene til forvaltningsloven og offentleglova inneholder § 3 i personalreglementet en henvisning til *kapittel 5 i forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften)*. Kapittel 5 i forvaltningslovforskriften inneholder regler om *partsinnsyn i saker om tilsetting i den offentlige forvaltning*. Dette partsinnsynet er mer detaljert regulert en det generelle partsinnsynet. Innsynet er en forutsetning for at en part i en tilsettingssak skal kunne ivareta sine interesser, blant annet når det gjelder praktiseringen av

kvalifikasjonsprinsippet. Personalreglementet fastslår at dette skal gjelde for tilsetninger i rettssubjektet Den norske kirke. For å videreføre dette foreslår Kirkerådet at det materielle innholdet i forvaltningslovforskriftens kapittel 5 tas inn som nye paragrafer i personalreglementets kapittel om tilsetting. Enkelte bestemmelser som ikke passer utenfor offentlig forvaltning, er utelatt, og bestemmelsene er satt opp noe forenklet i to paragrafer.

Kirkerådet mener at det å skrive inn innholdet i reglene gjør dem lettere tilgjengelig for de som skal bruke dem, samtidig som det gjør det lettere for søkere å gjøre seg kjent med sine rettigheter. Dette vil styrke praktiseringen av partsinnsynet i tilsettingssaker.

Adgangen til å klage på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed.

I den offentlige forvaltningen er det en generell klageadgang på enkeltvedtak fattet av de ulike myndighetsorganer. Hensynene bak en slik klageadgang er blant annet å ivareta borgernes rettigheter overfor myndighetene og bidra til en enhetlig utøving av statens makt. Saker om ansettelse og oppsigelser i staten regnes som forvaltningsvedtak. I hvilken grad klageadgangen gjelder avgjørelser i personalsaker, varierer.

En slik generell klageadgang eksisterer ikke i trossamfunnet eller rettssubjektet Den norske kirke. En av årsakene til dette er som nevnt at det ikke er et generelt under- og overordningsforhold mellom de kirkelige rådsorganene. Det er likevel bestemt i personalreglementet at det skal være adgang til å klage over vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed.

Bortsett fra de forvaltningsorganer som selv har bestemt at det skal være klageadgang i personalsaker, er det ikke vanlig at flere organer behandler slike saker i en organisasjon. Det ligger i all hovedsak til arbeidsgivers styringsrett, med de strenge begrensninger som følger av arbeidsmiljøloven og tariffavtaler. Enkelte andre regler kan også komme inn, som for eksempel diskrimineringsforbud og personvernbestemmelser. Dette er ansett som tilstrekkelig for å ivareta rettssikkerheten og interessene til arbeidstakere i hele arbeidslivet utenfor statsforvaltningen. Forvaltningen har andre sikringsbestemmelser i statsansatteloven.

Statsansatte har rett til å klage over vedtak om oppsigelse, ordensstraff, suspensjon eller avskjed til et overordnet organ. Samtidig er det begrensninger i adgangen til å få alle deler av vedtaket prøvet i retten.

Det er ofte kompliserte avveiinger og sensitive forhold som inngår i for eksempel en sak om avskjed. Det kan stilles spørsmål om slike saker er egnet for behandling i et valgt organ som et bispedømmerråd, som er et klageorgan ved oppsigelse, suspensjon og avskjed for prester.

Arbeidsmiljøloven har omfattende prosessregler for slike situasjoner med krav om drøftinger, regler om forhandlinger direkte med arbeidsgiver og klare retningslinjer for hvordan slike avgjørelser kan angripes rettslig. Reglene om klageadgang gir et parallelt spor for klage og søksmål for de tilfellene der en arbeidstaker motsetter seg oppsigelse eller avskjed. I tillegg til klageretten har nemlig arbeidstakeren en rett etter arbeidsmiljøloven til å kreve forhandlinger og reise søksmål.

Da Den norske kirke gikk ut av staten fra 1. januar 2017, valgte Kirkemøtet å videreføre en klageadgang. Denne ordningen har fungert i perioden etter, men erfaringene med praktiseringen av ordningen viser at det er vanskelig å se at det er tilstrekkelige spesielle hensyn i kirken som tilsier at det fortsatt bør gjelde et så komplisert og resurskrevende regelverk omkring klagebehandling i personalsaker kirken. Kirkerådet vurderer at de generelle reglene som følger av arbeidsmiljølovens bestemmelser ivaretar hensynet til å verne arbeidstaker på en god måte, gjennom rett til å kreve forhandlinger og reise søksmål. Kirkerådet foreslår derfor å oppheve klageadgangen ved oppsigelse, suspensjon og avskjed ved å oppheve § 24 i personalreglementet.

11.3 Endringer i regler om Den norske kirkes klagenemnd

Den norske kirkes klagenemnd avgjør i dag enkelte klager der det er særskilt bestemt at klagenemnda er klageorgan etter kirkeordningen § 33. I regler om Den norske kirkes klagenemnd § 3 vises det til forvaltningsloven og offentleglova. I § 4 vises det også til særregelen som finnes om dette i kirkeordningen § 42 tredje ledd ved spørsmål om habilitet. Kirkerådet foreslår å bytte henvisningene til de nye reglene.

11.4 Endringer i regler om bruk av kirkene

Innledning

Regler om bruk av kirkene inneholder enkelte henvisninger til forvaltningsloven. Det er derfor behov for å endre de aktuelle bestemmelsene. Disse bestemmelsene må ses i sammenheng med de klageregler som er innført knyttet til menighetsrådets avgjørelser om bruk av kirkene – både avgjørelse om egen bruk etter § 5 og avgjørelser om utlån etter §§ 7 og 8. Utlån omfatter også utleie, jf. reglene § 3 bokstav e.

Endringer i § 9

Henvisningene til forvaltningsloven knytter seg også menighetsrådets egen saksbehandling ved avgjørelser om *utlån* av kirkene. Dette er § 9 i reglenes kapittel 3, som i dag lyder slik:

§ 9. Saksbehandling

Menighetsrådets avgjørelser etter § 7 og § 8 anses som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Saksbehandlingen skal skje i samsvar med forvaltningsloven kapittel IV og V.

Her foreslår Kirkerådet følgende nye ordlyd:

§ 9. Saksbehandling

Menighetsrådets avgjørelser etter § 7 og § 8 anses som individuelle avgjørelser etter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 1-4 første ledd, og saksbehandlingen skal skje i samsvar med kapittel 4 i reglene der.

Merknader om forskjellen mellom menighetsrådets egen bruk etter kapittel 2 og utlån etter kapittel 3

Saksbehandlingsreglene i kapittel 4 er avgrenset til å gjelde for individuelle avgjørelser, men også reglene i kapittel 5 om klage vil *normalt* forutsette at det er tale om slike avgjørelser. Men Kirkerådet legger til grunn at menighetsrådets avgjørelser om *egen bruk* av kirkene etter regler om bruk av kirkene § 5 – det vil si bruk som skjer i regi av menighetsrådet – *ikke* blir å anse som individuelle avgjørelser. Heller ikke etter dagens regler *anses* disse avgjørelsene som enkeltvedtak eller *fingeres* de å være det.

Forskjellen mellom reglene i kapittel 2 og 3 ser en også ved at førstnevnte omtaler *avgjørelser* og sistnevnte *vedtak*. Sistnevnte anses eller *fingeres* i dag som enkeltvedtak. Og da reglene ble gitt i 2015, kan det tenkes at de også etter forvaltningsloven sammenholdt med kirkeloven § 38 var å *regne som* enkeltvedtak.

Dette er bakgrunnen for at reglene i kapittel 3 om menighetsrådets egen bruk av kirkene i dag ikke har en tilsvarende bestemmelse som den i § 9, der det i dag altså vises til forvaltningslovens bestemmelser i kapittel IV og V om saksforberedelse og blant annet utforming av vedtaket. Disse to kapitlene i loven gjelder for enkeltvedtak.

Kirkerådet foreslår derfor ikke tatt inn en ny bestemmelse i *kapittel 2* som svarer til § 9 i kapittel 3.

At menighetsrådet i dag kan omgjøre sin avgjørelse om *egen bruk* av kirken, springer i dag derfor *ikke* ut av forvaltningsloven § 35, jf. kirkeordningen § 42 første ledd. Se tilsvarende nedenfor om at § 6 femte ledd viser til reglene om *klage* i forvaltningsloven kapittel VI, ikke også dette kapitlets regler om *omgjøring*. I og med at det ikke foreligger noen part som avgjørelsen «retter seg mot eller direkte tilgodeser», *passer ikke* ordlyden i § 35. Men det er selvsagt at menighetsrådet har en slik omgjøringsadgang. Det har derimot ikke biskopen, på samme måte som biskopen i dag heller ikke har dette etter § 10 ved utlån, jf. nedenfor under omtalen av § 10.

Endringer i § 6

Om klage på menighetsrådets avgjørelser etter § 5 om egen bruk av kirken – som kun gjelder menighetsrådet avgjørelser *om å bruke* kirken, ikke avgjørelser om *ikke* å bruke kirken – heter det i § 6 tredje til femte ledd:

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet den klageberettigede har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen.

Klagen har ikke oppsettende virkning med mindre dette blir bestemt av menighetsrådet eller biskopen.

For øvrig gjelder reglene om klage i forvaltningsloven kapittel VI.

Kirkerådet viser til at klagefristen på tre uker også svarer til den generelle klagefristen foreslått i saksbehandlingsreglene § 5-1 tredje ledd. Selv om saksbehandlingsreglene i kapittel 5 om klage normalt forutsetter at det er tale om en individuell avgjørelse, vil de komme til anvendelse også på vedtak etter regler om bruk av kirkene § 5. Men siden klagereguleringene som utgangspunkt for friststarten viser til når «avgjørelsen kom frem til parten», er det *behov* for bestemmelsen ovenfor i § 6 tredje ledd. Der er det jo ikke tale om noen part avgjørelsen skal komme frem til.

Formuleringen «fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen» svarer til dagens forvaltningslov § 29 andre ledd, jf. også den nye lovens § 63 andre ledd. Den kan videreføres. Det foreslås etter dette ingen endring i § 6 tredje ledd.

Kirkerådet foreslår å endre fjerde ledd slik at uttrykket *oppsettende virkning* erstattes med *utsatt iverksetting*. Dette svarer til uttrykksmåten både i den nye og den gamle forvaltningsloven.

I femte ledd må henvisningen til forvaltningslovens kapittel VI om klage erstattes med en henvisning til kapittel 5 i de nye saksbehandlingsreglene. Kapitlet omhandler både det organet som har truffet den påklagende avgjørelsen og klageorganet, jf. henholdsvis §§ 5-2 samt 5-4 om førstnevnte og § 5-3 om sistnevnte.

Som nevnt viser femte ledd til reglene om *klage* i forvaltningsloven kapittel VI, ikke også til dette kapitlets regler om *omgjøring*. At menighetsrådet i dag kan omgjøre sitt eget vedtak, er som nevnt ikke forankret i forvaltningsloven § 35, jf. kirkeordningen § 42 første ledd *eller* gjennom henvisningen til forvaltningsloven i regler om bruk av kirkene § 6 femte ledd.

Kirkerådet mener det betyr lite om det ved en revidering av femte ledd vises til hele kapittel 5 eller kun til de tre første paragrafene. Ulempen ved å vise til hele kapitlet – også til § 5-4 i – er at ordlyden i § 5-4 ikke passer på menighetsrådets avgjørelse, slik heller ikke forvaltningsloven § 35 gjør, jf. ovenfor. Dette tilsier at det enten må vises kapittel 5 *så langt det passer* eller kun til de tre første paragrafene. Siden en slik reservasjon *kun* knytter seg til § 5-4, er det mer opplysende å velge det første alternativet. Det følger av ordlyden i § 5-4 at *biskopen* ikke ville ha myndighet til omgjøring etter denne bestemmelsen.

Endringer i § 10

Menighetsrådets saksbehandling ved utlån er allerede omtalt innledningsvis, jf. ovenfor om § 9.

Slik lyder i dag § 10:

§ 10. Klage og omgjøring

Menighetsrådets vedtak etter § 7 og § 8 kan påklages til biskopen. Biskopens avgjørelse av klagen kan ikke påklages.

Klageberettiget er, foruten de som har søkt om å få låne kirken, ethvert medlem av menighetsrådet samt andre med rettslig klageinteresse.

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra det tidspunktet underretning om vedtaket er kommet frem til den klageberettigede eller han på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket.

For øvrig gjelder reglene om klage og omgjøring i forvaltningsloven kapittel VI.

Det er ikke behov for å endre første ledd.

I andre ledd svarer formuleringen «andre med rettslig klageinteresse» til den som er benyttet i forvaltningsloven § 28. Her foreslår Kirkerådet å endre formuleringen til «andre som i vesentlig grad berøres av vedtaket», jf. formuleringen i den nye forvaltningsloven § 61 første ledd bokstav b.

Lovens bokstav b og c, der sistnevnte omfatter foreninger og stiftelser som på nærmere vilkår er berørt, er ment å erstatte dagens formulering «annen med rettslig klageinteresse» uten at det er ment å innebære noen realitetsendring. Kirkerådet antar at det ikke er behov for å ta med en tilsvarende formulering som i bokstav c, og foreslår at det ikke gjøres. Allikevel er ikke forslaget til endring ment å endre kretsen av klageberettigede.

Tredje ledd om klagefrist og fristberegning bygger på formuleringene i forvaltningsloven § 29 første og andre ledd, jf. også henvisningen i fjerde ledd til lovens kapittel VI, der § 29 inngår. Bakgrunnen for å ta med også «eller han på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket», er for slik å fange opp også de som *ikke* har søkt om å få låne kirken, altså selve parten. Her er det jo ikke tale om noen part avgjørelsen skal komme frem til, sml. ordlyden i saksbehandlingsreglene § 5-1 tredje ledd.

For å fange opp begge kategoriene av klageberettigede foreslår Kirkerådet dels å bygge på ordlyden i § 5-1 tredje ledd, dels å beholde siste del av dagens ordlyd. Den svarer til den nye forvaltningsloven § 63 andre ledd som erstatter dagens § 29 andre ledd. Siden det i § 10 fjerde ledd skal vises til klagereglene i saksbehandlingsreglene kapittel 5, er det ønskelig å legge seg tett opp til ordlyden i § 5-1. Allikevel kan «fra underretning om» beholdes. I forslaget vil «parten» som nevnt svare til den som har søkt om å få låne kirken.

Ordlyden i tredje foreslås da å lyde slik:

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra underretning om avgjørelsen kom frem til parten eller den klageberettigede på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til avgjørelsen.

I fjerde ledd er det tilstrekkelig å endre henvisningen til forvaltningsloven med de nye saksbehandlingsreglenes kapittel 5.

Tittelen til § 10 kan beholde ordet *omgjøring*. Det følger som allerede nevnt av ordlyden i § 5-4 at det kun vil være menighetsrådet som kan omgjøre vedtaket uten at

det foreligger klage. Kirkerådet har tidligere lagt til grunn at biskopen heller ikke i dag vil kunne omgjøre menighetsrådets avgjørelse av eget tiltak.

11.5 Endringer i tjenesteordning for biskoper

I tjenesteordning for biskoper § 13 foreslår Kirkerådet at henvisningen til forvaltningsloven erstattes med en henvisning til *regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke*. Se forslaget til § 13.

I den aktuelle paragrafen er det også en henvisning til at klageadgangen må være uttømt før vedkommende kan reise eventuelt søksmål for å prøve lovligheten av vedtaket. Kirkerådet vurderer at Den norske kirke ikke kan avgrense denne søksmålsadgangen etter at kirkeloven ble opphevet fra 1. januar 2021, og foreslår derfor at siste del av setningen oppheves.

11.6 Endringer i Kirkemøtets forretningsorden

Kirkemøtets forretningsorden § 8-1 viser til at bestemmelsene om i forvaltningsloven og offentleglova gjelder for Kirkemøtet. Denne bestemmelsen må endres eller oppheves når forvaltningsloven og offentleglova ikke lenger gjøres gjeldende for Kirkemøtet. Det følger av virkeområdet til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke at reglene også vil gjelde for Kirkemøtet. Kirkerådet vurderer derfor at det ikke er nødvendig å ha en egen henvisningsbestemmelse om at regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke skal gjelde for Kirkemøtet. Kirkerådet foreslår derfor å oppheve § 8-1.

Kirkerådet foreslår også noen språklige endringer i § 2-4. Denne paragrafen har overskriften *saker som angår forskrifter og annet regelverk*. Her er det gjort et språklig skille mellom *forskrifter*, forstått som forskrifter i forvaltningslovens forstand, og annet regelverk, dvs. regelverk som ikke er forskrifter i forvaltningslovens forstand. Kirkemøtet vil i alminnelighet ikke lenger fastsette forskrifter i forvaltningslovens forstand, hverken etter forvaltningsloven eller etter det interne regelverket for Den norske kirke. Forskrift vil dessuten være omfattet av et mer generelt begrep om *regelsaker*. Dette tilsier at reglene ikke lenger benytter ordet forskrift, men forenkles til å gjelde regelsaker.

Kirkerådet foreslår at «så godt opplyst som mulig» erstattes med «forsvarlig utredet». Dette er en formulering som tilsvarende utredningsplikten i § 17 i forvaltningsloven 1967. Regelen er videreført i ny forvaltningslov 2025 § 44, men med en litt annen ordlyd. Kirkerådet foreslår også å forenkle bestemmelsen ved å slå fast at endringsforslag oversendes regelkomiteen for behandling, i stedet for å presisere at det gjelder endringsforslag som fremmes i plenum. Endringsforslaget inneholder ingen innholdsmessige endringer.

11.7 Endringer i Instruks for Kirkerådets arbeid

I *Instruks for Kirkerådets arbeid* er det vist til Kirkerådets medlemmer og daglige leder er underlagt habilitetsreglene og taushetspliktsreglene i forvaltningsloven og kirkeordningen. Det foreslås derfor å oppdatere henvisningene til det nye regelverket.

11.8 Regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner

I *regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner* § 5 er det vist til forvaltningsloven og forvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak. Det foreslås derfor å oppdatere henvisningene til det nye regelverket.

12. Gravplassmyndighet og anskaffelsesregelverket

12.1 Forvaltningsloven og offentleglova gjelder som lov for gravplassmyndigheten

Selv om forvaltningsloven primært gjelder som internt regelverk i Den norske kirke, følger det av forvaltningsloven selv at den gjelder private rettssubjekter i saker der de fatter enkeltvedtak eller utferdiger forskrift. For Den norske kirkes del fatter soknet ved kirkelig fellesråd eller menighetsråd med fellesrådsfunksjoner enkeltvedtak i gravplassforvaltningen og utferdiger forskrift om gravplassvedtekter etter gravplassloven. I disse tilfellene gjelder forvaltningsloven som lov. Som lokal gravplassmyndighet treffer også kirkelig fellesråd avgjørelser etter offentleglova, jf. offentleglova § 2 første ledd første punktum bokstav b. I disse tilfellene er statsforvalteren klageinstans, jf. offentlegforskrifta § 11 femte ledd. Dette vil ikke påvirkes av forslaget til endringer i kirkeordningen og om regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke.

Med nye regler for åpenhet og saksbehandling i kirkelige organer vil de fellesrådene som også har ansvar for gravplassmyndigheten måtte forholde seg til to ulike regelsett for to ulike deler av sin virksomhet. Til en viss grad er dette også tilfelle i dag. Som omtalt tidligere må lovene tolkes og praktiseres som lov for gravplassforvaltningen, mens den øvrige virksomheten følger lovene som internt regelverk i tråd med kirkeordningen § 42. Det er ikke mulig å si sikkert hvilken effekt den foreslåtte endringen vil ha. På den ene siden kan det være krevende med to helt ulike regelverk å forholde seg til. På den annen side vil det ikke lenger være like vanskelig grenseoppganger, og det vil ikke være nødvendig å tolke den samme bestemmelsen på to ulike måter.

Det vil uansett være nødvendig med veiledning og bistand for å sørge for at kirkelige organer som også har gravplassforvaltning forstår og kan praktisere dette riktig.

Dette vil kanskje særlig være en utfordring i mindre fellesråd, eller fellesråd hvor gravplassforvaltningen utgjør en stor del av virksomheten.

12.2 Anskaffelsesregelverket

Lov og forskrift om offentlige anskaffelser gjelder også for offentligrettslige organer. Hvilke organer som anses som offentligrettslige organer, følger av anskaffelsesforskriften § 1-2 andre ledd. Et organ som er «opprettet for å tjene allmennhetens behov og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter», som «er et selvstendig rettssubjekt» og som blant annet «hovedsakelig er finansiert av offentlige myndigheter eller andre offentligrettslige organer» anses som et offentligrettslig organ. Kirkerådet legger til grunn at soknene og Den norske kirke fortsatt er omfattet av virkeområdet til regelverket om offentlige anskaffelser som et offentligrettslig organ. Regelverket om offentlige anskaffelser ligger derfor utenfor rammene av denne saken, siden dette ikke er et selvpålagt regelverk, men noe som følger av tolkningen av loven selv.

13. Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringene skal gi en effektivisering av saksbehandlingen i kirkelige organer. Regler som er enkle, tydelige og tilpasset kirkelig virksomhet vil bidra til dette på flere måter.

Klare regler som er tydelig kommunisert skaper realistiske og relevante forventninger hos medlemmer, samarbeidspartnere, organisasjonene, media og andre aktører. Dette vil for eksempel kunne senke konfliktnivået og skape økt tillit til kirken i saker hvor eksterne aktører forventer at kirken skal oppfylle alle krav som kan stilles til et offentlig forvaltningsorgan.

I dag må saksbehandlere bruke tid på å sette seg inn i kompliserte og ofte ukjente regler, og selv gjøre en innsats for å vurdere hvilke regler som er relevante og skal følges i en aktuell sak. Med et forenklet og tilpasset regelverk vil saksbehandlere på alle nivåer lettere kunne avgjøre hvilke regler som gjelder og følge dem. Kirkerådet legger til grunn at den største virkningen trolig vil være at innsynssaker blir lettere å behandle. Når det gjelder saksbehandlingsreglene generelt, vil det nok først og fremst ha en virkning at reglene gir tydeligere føringer for hvordan store og kompliserte saker skal behandles, for eksempel klagesaker. Dette vil redusere ressursbruken internt, og trolig redusere behovet for å anskaffe ekstern kompetanse som både er tidkrevende og kostbart.

14. Forslag til regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke

Kapittel 1. Formål, virkeområde og andre overordnede bestemmelser

§ 1-1. Formål

Formålet med reglene er å sikre åpenhet, gjennomsiktighet, effektivitet, tillit til kirkelige organer og ivareta rettssikkerhet.

§ 1-2. Overordnede prinsipper for saksbehandlingen

Reglene skal bidra til at saksbehandlingen i kirkelige organer er forsvarlig og at avgjørelser bygger på et saklig og objektivt grunnlag, ikke er vilkårlige og at kirkelige organer unngår usaklig forskjellsbehandling.

§ 1-3. Virkeområde

- (1) Reglene gjelder for den virksomheten som drives av kirkelige organer der ikke forvaltningsloven og offentleglova gjelder direkte.
- (2) Reglene gjelder når ikke annet er bestemt i annet regelverk fastsatt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.

§ 1-4. Definisjoner

- (1) Med individuelle avgjørelser menes avgjørelser som er bestemmende for rettigheter eller plikter til én eller flere bestemte fysiske eller juridiske personer.
- (2) Som part regnes den som en avgjørelse retter seg mot, eller som saken ellers direkte gjelder.
- (3) Med dokument menes en logisk avgrenset informasjonsmengde lagret på et medium for senere lesing, lytting, framvisning, overføring eller lignende som er opprettet av eller innkommet til det kirkelige organet.

§ 1-5. Følgene av delegering

Et kirkelig organ som delegerer myndighet etter kirkeordningen eller annet kirkelig regelverk, kan gi instruksjoner om hvordan myndigheten skal utøves. En delegering kan når som helst trekkes tilbake.

Kapittel 2. Habilitet

§ 2-1. Hva inhabilitet innebærer

- (1) Enhver som utfører arbeid eller oppdrag for et kirkelig organ, skal avstå fra å forberede eller treffe avgjørelse i en sak der en tilknytning til saken gjør vedkommende inhabil etter §§ 2-2 eller 2-3.
- (2) Når en person er inhabil, kan heller ikke en direkte underordnet i samme kirkelig organ treffe avgjørelse i saken. Den underordnede kan likevel forberede avgjørelsen.

§ 2-2. Forhold som fører til inhabilitet uten videre

- (1) Den som selv er part i saken, er inhabil.
- (2) En person er inhabil hvis en part i saken er vedkommendes

- a. nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer, eller nåværende forlovede
 - b. slektning i rett opp- eller nedstigende linje eller en slik slektnings ektefelle, samboer eller forlovede
 - c. søsken eller søskens ektefelle, samboer eller forlovede
 - d. ektefelles, forlovedes eller samboers søsken eller slektning i rett opp- eller nedstigende linje
 - e. fosterbarn eller fosterforelder
 - f. stebarn eller steforelder.
- (3) En person er inhabil når vedkommende
- a. er eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken ble innledet
 - b. har ledende stilling eller verv i styret eller bedriftsforsamlingen i et foretak, en sammenslutning eller en stiftelse som er part i saken.
- Et varamedlem omfattes av bokstav b når vedkommende har deltatt i styrets behandling av saken.
- (4) En person i klageorganet er inhabil hvis vedkommende har truffet avgjørelsen i saken i førsteinstansen.
- (5) Et medlem av et kirkelig organ som har vært med på å forberede eller treffe avgjørelse i en sak som ansatt i kirken, er inhabil til senere å behandle den samme saken i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som ansatt i forhold til denne bestemmelsen. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for soknet.

§ 2-3. Inhabilitet etter en konkret vurdering

- (1) En person er inhabil når det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til vedkommendes upartiskhet.
- (2) I habilitetsvurderingen skal det blant annet legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære en særlig fordel eller ulempe for personen selv eller noen vedkommende har en nær personlig tilknytning til, og i den forbindelse hvor nær tilknytningen er, hva slags og hvor stor fordel eller ulempe det er snakk om, og hvor sannsynlig det er at fordelene eller ulempene vil inntre.

§ 2-4. Unntak ved valg til tillitsvern og fastsetting av godtgjøring o.l.

Et medlem av et kirkelig organ er ikke inhabil når det skal velges personer til tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring o.l. for slike verv.

§ 2-5. Behandling av saken til tross for inhabilitet

- (1) Hvis en utsettelse vil være til vesentlig ulempe, kan den som er inhabil, forberede og treffe foreløpig avgjørelse i saken.
- (2) Den som er inhabil, kan forberede og treffe avgjørelse i saken hvis det er åpenbart at tilknytningen til saken eller partene ikke kan ha betydning for avgjørelsen og verken kirkelige eller private interesser tilsier at den inhabile skal vike sete.

§ 2-6. Avgjørelse av habilitetsspørsmålet mv.

- (1) Habilitetsspørsmålet skal vurderes så snart en person blir kjent med forhold som kan ha betydning for vedkommendes habilitet.
- (2) Den enkelte skal ta stilling til sin egen habilitet. Dersom den habilitetsspørsmålet gjelder, finner grunn til det, skal avgjørelsen likevel treffes av en overordnet. I kollegiale organer skal avgjørelsen treffes av organet dersom lederen eller det

medlemmet habilitetsspørsmålet gjelder, finner grunn til det. I slike tilfeller skal avgjørelsen treffes uten at det aktuelle medlemmet deltar.

- (3) Hvis et kollegialt organ skal vurdere habiliteten til flere medlemmer i samme sak, skal ingen av dem delta ved avgjørelsen om egen eller andres habilitet. Hvis det er nødvendig for at organet skal være vedtaksført, skal likevel alle møtende medlemmer delta.
- (4) Om nødvendig skal det oppnevnes eller velges en stedfortreder for den inhabile. I særlige tilfeller kan Kirkerådet beslutte at en sak innenfor rettssubjektet Den norske kirke skal overføres til et sideordnet kirkelig organ.

Kapittel 3. Taushetsplikt

§ 3-1. Hva taushetsplikt innebærer

Enhver som utfører tjeneste eller arbeid for et kirkelig organ, plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til taushetsbelagte opplysninger vedkommende får vite om i forbindelse med tjenesten eller arbeidet. Taushetsbelagte opplysninger kan heller ikke utnyttes for private formål. Taushetsplikten gjelder også etter at tjenesten eller arbeidet er avsluttet.

§ 3-2. Taushetsplikt om personlige forhold

- (1) Opplysninger om noens personlige forhold er taushetsbelagte etter disse reglene.
- (2) Som personlige forhold regnes opplysninger som det er vanlig å ville holde for seg selv, herunder opplysninger som gjelder en persons egenskaper eller utførte handlinger som er egnet til å karakterisere en person.
- (3) Taushetsplikten omfatter ikke navn, bosted, kontaktinformasjon, sivilstand, yrke, arbeidsgiver eller arbeidssted, med mindre opplysningene avslører forhold som må anses som personlige. Taushetsplikten omfatter heller ikke opplysninger som er allment kjent eller alminnelig tilgjengelige.

§ 3-3. Taushetsplikt om forretningshemmeligheter

- (1) Opplysninger om forretningshemmeligheter er taushetsbelagte etter disse reglene.
- (2) Med forretningshemmeligheter menes forretningsstrategier, forretningsidéer, fremgangsmåter, produksjonsmetoder eller andre opplysninger om drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningene angår.
- (3) Opplysninger om en virksomhets administrative forhold og alminnelige økonomiske forhold utgjør ikke forretningshemmeligheter etter denne paragrafen.

§ 3-4. Unntak fra taushetsplikt

- (1) Taushetsplikten etter § 3-1 er ikke til hinder for at
 - a. opplysninger deles når det er pålagt etter lov
 - b. opplysninger deles etter samtykke fra den det gjelder
 - c. opplysninger deles med den de gjelder
 - d. opplysningene i en sak deles med sakens parter eller deres representanter
 - e. opplysninger deles for å oppnå det formålet de er gitt eller innhentet for
 - f. opplysninger deles innenfor samme stab eller det kirkelige organet eller med andre innen trossamfunnet så langt det er nødvendig for veiledning,

til bruk i saker som ligner, eller for arkivering, utsending av avgjørelse og tilsvarende praktiske gjøremål

- g. at opplysninger om en persons forbindelse med organet og om avgjørelser som er truffet, deles med andre kirkelige organer så langt det er nødvendig
 - h. et kirkelig organ anmelder eller gir opplysninger om lovbrudd til offentlige myndigheter, dersom det er ønskelig av viktige allmenne hensyn
 - i. opplysninger deles når behovet for beskyttelse må anses ivaretatt ved at individualiserende kjennetegn er utelatt
 - j. opplysninger deles med andre så langt det er nødvendig for å unngå fare for liv eller helse
 - k. en melder til barnevernstjenesten dersom vilkårene i barnevernsloven § 13-2 første ledd er oppfylt
 - l. opplysninger om en død person deles dersom tungtveiende grunner taler for det.
- (2) Kirkerådet kan uten hinder av taushetsplikten etter reglene her gi tillatelse til at et kirkelig organ deler taushetsbelagte opplysninger til bruk i forskning eller statistisk bearbeiding.
- (3) Opplysninger som er taushetsbelagt etter § 3-2, kan likevel ikke deles etter første ledd hvis det er uforholdsmessig overfor den som opplysningene gjelder.
- (4) Personopplysninger som er omfattet av personvernforordningen, kan bare deles etter første, andre eller tredje ledd dersom også vilkårene i personvernforordningen er oppfylt.

§ 3-5. Informasjon om taushetsplikt

- (1) Det kirkelige organet skal sørge for at taushetsplikten blir kjent for dem det gjelder.
- (2) Når det kirkelige organet inngår arbeidsavtale eller oppdragsavtale, skal det i avtalen opplyses om at arbeidstakeren eller oppdragstakeren blir omfattet av taushetsplikten etter disse regler.
- (3) Det kirkelige organet bør også inngå skriftlig avtale med andre som utfører tjeneste for organet, om at de vil overholde reglene.

§ 3-6. Oppbevaring av taushetsbelagte opplysninger

Det kirkelige organet skal sørge for trygg lagring av taushetsbelagte opplysninger i tråd med gjeldende regler om personvern og arkivering i lov eller i regler gitt i medhold av lov eller i kirkelig regelverk, og dokumentere tiltakene som er gjennomført for å sikre dette.

Kapittel 4. Saksforberedelse ved individuelle avgjørelser

§ 4-1. Når reglene gjelder

Reglene i dette kapitlet gjelder bare for individuelle avgjørelser.

§ 4-2. Veiledningsplikt

- (1) Det kirkelige organet skal gi veiledning om regler og saksgang innenfor sitt saksområde. Veiledningen skal tjene til å gi parter og andre mulighet til å ivareta sine interesser.
- (2) Omfanget av veiledningen skal tilpasses sakens viktighet, den enkeltes behov og det kirkelige organets kapasitet.

§ 4-3. Utredning av saken

- (1) Det kirkelige organet skal sørge for at saken er forsvarlig utredet før det tas en avgjørelse.
- (2) Utredningens omfang skal tilpasses sakens karakter og hensynet til forsvarlig ressursbruk.
- (3) En part skal ha anledning til å uttale seg og legge frem relevant informasjon for det kirkelige organet før det tas en avgjørelse.

§ 4-4. Skriftlighet

Den individuelle avgjørelsen skal være skriftlig.

§ 4-5. Begrunnelse

- (1) Den individuelle avgjørelsen skal være begrunnet.
- (2) Begrunnelsen skal tjene til å forklare sakens utfall for parten. I begrunnelsen skal det opplyses om
 - a. hvilke faktiske omstendigheter som har hatt betydning for sakens utfall
 - b. hvilke regler avgjørelsen bygger på, og i nødvendig utstrekning hva reglene går ut på
 - c. hvilke hensyn det kirkelige organet særlig har lagt vekt på i sin vurdering.
- (3) Begrunnelsens omfang skal tilpasses avgjørelsens betydning.

§ 4-6. Partsinnsyn

- (1) Den som er part i en sak, har rett til innsyn i sakens dokumenter etter reglene i kapittel 6.
- (2) I tillegg har den som er part, rett til innsyn i følgende opplysninger i interne dokumenter omfattet av unntaket i § 6-9 første ledd
 - a. faktiske opplysninger som har betydning for avgjørelsen og ikke finnes i et annet dokument som parten har tilgang til
 - b. opplysninger som gjelder parten selv.
- (3) Den som er part, har likevel ikke rett til innsyn etter andre ledd i
 - a. opplysninger som er omfattet av taushetsplikt, med mindre det har vesentlig betydning for parten å gjøre seg kjent med opplysningene
 - b. dersom det av hensyn til partens helse eller forholdet til personer som står parten nær, må anses utilrådelig at parten får kjennskap til opplysningene
 - c. opplysningene kan identifisere en kilde til en opplysning, hvis tungtveiende grunner taler for at kilden ikke bør gjøres kjent for parten.

Kapittel 5. Klage og omgjøring

§ 5-1. Klage

- (1) En avgjørelse truffet av et kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt.
- (2) For behandling av klagesaker gjelder kapittel 4 så langt det passer.
- (3) Der det finnes klageadgang, er fristen for å klage tre uker etter at avgjørelsen kom frem til parten. I særlige tilfeller kan det kirkelige organet som har fattet avgjørelsen, eller klageorganet forlenge fristen.

§ 5-2. Klagebehandling

- (1) Klagen skal sendes til det kirkelige organet som har truffet avgjørelsen.

- (2) Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt, skal det kirkelige organet avvise klagen.
- (3) Det kirkelige organet skal gjennomføre de undersøkelser som klagen gir grunn til, og vurdere om avgjørelsen i saken skal endres eller oppheves.
- (4) Hvis det kirkelige organet opprettholder sin avgjørelse, skal det forberede saken for klageorganet og oversende den for behandling der.

§ 5-3. Klageorganets kompetanse

- (1) Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke er oppfylt, skal klageorganet avvise saken.
- (2) Klageorganet skal se til at saken er forsvarlig utredet før den treffer sin avgjørelse. Klageorganet kan prøve alle sider av saken og ta hensyn til nye omstendigheter. Det skal vurdere synspunktene klageren kommer med.
- (3) Klageorganet kan ikke endre avgjørelsen til skade for klageren med mindre klagerens interesser må vike for hensynet til kirkelige eller andre private interesser.
- (4) Klageorganet kan treffe en ny avgjørelse i saken eller oppheve avgjørelsen og sende saken tilbake for hel eller delvis ny behandling.

§ 5-4. Omgjøring

Det kirkelige organet som har truffet en avgjørelse, kan omgjøre sin egen avgjørelse uten at det foreligger en klage dersom endringen ikke er til skade for noen avgjørelsen gjelder, eller hvis parten bryter vilkår i avgjørelsen eller sentrale forutsetninger for avgjørelsen svikter og omgjøringen ikke er uforholdsmessig.

Kapittel 6. Åpenhet og innsyn

§ 6-1. Hovedregel om innsyn

Enhver kan kreve innsyn i saksdokumenter, journaler og liknende registre hos et kirkelig organ, med mindre annet følger av lov eller regler gitt i medhold av lov eller av reglene her.

§ 6-2. Personopplysninger

- (1) Det kirkelige organet må ha et behandlingsgrunnlag i personvernlovgivningen for å gi innsyn i personopplysninger.
- (2) Behandlingsgrunnlaget må følge av personvernforordningen artikkel 6 nr. 1 bokstav a) til f).
- (3) For sensitive personopplysninger, blant annet opplysninger om religion, må behandlingsgrunnlaget følge av personvernforordningen artikkel 9 nr. 2 og 3 eller personopplysningsloven §§ 6, 7 og 9.
- (4) Når det gis innsyn i personopplysninger som er regulert av personvernlovgivningen, skal organet opplyse hvilket behandlingsgrunnlag det har.

§ 6-3. Behandling av innsynskrav

- (1) Krav om innsyn avgjøres av det kirkelige organet som oppbevarer dokumentet.
- (2) Innsynskravet må gjelde et bestemt dokument, dokumenter i en bestemt sak eller i rimelig utstrekning saker av en bestemt art.
- (3) Innsynskrav skal besvares skriftlig, og avslag skal begrunnes.

- (4) Innsyn kan gis ved adgang til å lese dokumentet der det oppbevares, eller i form av kopi.

§ 6-4. Merinnsyn

Selv om det er anledning til å gjøre unntak fra innsyn, skal det kirkelige organet likevel vurdere å gi helt eller delvis innsyn. Det kirkelige organet bør gi innsyn dersom hensynet til innsyn og åpenhet veier tyngre enn behovet for unntak.

§6-5. Unntak for resten av dokumentet

Når deler av et dokument unntas fra innsyn, kan det gjøres unntak også for resten av dokumentet dersom

- a. resten vil gi et klart misvisende inntrykk av innholdet,
- b. det vil være urimelig arbeidskrevende å skille ut resten, eller
- c. de unntatte opplysningene er den vesentligste delen av dokumentet.

§ 6-6. Gratis innsyn

- (1) Det kirkelige organet skal som hovedregel ikke ta betalt for å gi innsyn.
- (2) Et kirkelig organ kan likevel kreve betaling for faktiske kostnader organet har til kopiering der det totale omfanget gjør det rimelig. I vurderingen kan det tas hensyn til om samme person krever innsyn flere ganger i samme sak.

§ 6-7. Journal

- (1) Kirkelige organer skal føre journal for å legge til rette for offentlig innsyn.
- (2) Kirkelige organer kan gjøre journaler og dokumenter allment tilgjengelige på internett.
- (3) Følgende skal ikke gjøres tilgjengelig på internett:
 - a. Opplysninger som er taushetsbelagte etter lov eller kirkens interne regler, og i alle tilfelle personnummer, fødselsnummer og nummer med tilsvarende funksjon.
 - b. Personopplysninger som ikke kan offentliggjøres etter personvernforordningen.

§ 6-8. Opplysninger som skal unntas fra innsyn

Følgende skal alltid unntas fra innsyn:

- a. Opplysninger som er underlagt taushetsplikt etter lov eller regler gitt i medhold av lov eller etter kapittel 3 i disse reglene.
- b. Personopplysninger som det kirkelige organet ikke har behandlingsgrunnlag for å gi innsyn i, jf. § 6-2.

§ 6-9. Dokumenter og opplysninger som kan unntas fra innsyn

- (1) Det kirkelige organet kan unnta dokument
 - a. som det kirkelige organet har utarbeidet for sin egen interne saksforberedelse. Dette gjelder ikke dersom dokumentet inneholder en endelig avgjørelse i en sak.
 - b. utvekslet med andre kirkelige organer til bruk i et av de kirkelige organenes egen interne saksforberedelse, dersom det er nødvendig for å sikre forsvarlige avgjørelsesprosesser
 - c. som inneholder råd om hvordan det bør stille seg i en sak, eller dokument som er utarbeidet eller mottatt som part i en sak for en domstol

- d. som er utvekslet med private eller internasjonale organisasjoner kirken er medlem av dersom det er nødvendig av hensyn til arbeidet i organisasjonen.
- (2) Det kirkelige organet kan unnta opplysninger
- a. når det er nødvendig for en forsvarlig gjennomføring av økonomi-, lønns- eller personalforvaltningen til det kirkelige organet.
 - b. når innsyn kan lette gjennomføringen av straffbare handlinger eller utsette noen for fare.
- (3) Det kirkelige organet kan unnta tilbud og protokoll etter reglene om offentlige anskaffelser frem til valget av leverandør er tatt.
- (4) Det kirkelige organet kan utsette innsyn i et dokument til det har kommet frem til den det gjelder, eller offentliggjøringen har funnet sted, dersom vesentlige hensyn tilsier det.

§ 6-10. Unntak for tilsettingssaker

- (1) Det kirkelige organet kan unnta dokument i tilsettingssaker.
- (2) Unntaket gjelder ikke søkerlister. Det kirkelige organet skal umiddelbart etter at søknadsfristen er gått ut, sette opp en søkerliste som skal inneholde navn, alder, stilling eller yrkestittel og bostad- eller arbeidskommune for hver søker. Det skal fremgå av søkerlisten hvor mange søkere det var på stillingen og hvilket kjønn de har.
- (3) Det kan gjøres unntak for opplysninger om en søker dersom vedkommende selv ber om det. Ved vurderingen av om det skal gjøres slikt unntak skal det legges vekt på om det knytter seg særlig offentlig interesse til stillingen. I utlysingen skal det opplyses om at opplysninger om søkeren kan bli offentliggjort selv om søkeren har bedt om ikke å bli ført opp på søkerlista. Dersom søkeren ikke unntas fra søkerlisten skal søkeren varsles om det.
- (4) Unntaket i første ledd gjelder ikke nominasjonsvedtak og resultat av avstemning ved tilsetting av biskop.

§ 6-11. Unntak for anskaffelsessaker

Det kirkelige organet kan unnta tilbud og protokoll etter reglene om offentlige anskaffelser frem til valget av leverandør er tatt.

Kapittel 7. Saksbehandling ved fastsettelse av regler

§ 7-1. Utredning av regler

Før et nasjonalt kirkelig organ fastsetter regler, skal det sørge for at saken er forsvarlig utredet. Omfanget av utredningen skal tilpasses sakens betydning og behovet for en rask avgjørelse.

§ 7-2. Høring av forslag til regler

- (1) Før et nasjonalt kirkelig organ fastsetter et regelsett, skal det gjennomføres en høring. Høringer skal være åpne for innspill fra alle. Høringen blir lagt ut på kirken.no. Det kirkelige organet bestemmer for øvrig hvordan høringen gjennomføres, og skal sette en frist for å gi uttalelse.
- (2) Det kirkelige organet kan unnlate høring hvis
- a. det ikke er praktisk mulig fordi rask avgjørelse i saken er nødvendig
 - b. høring er åpenbart unødvendig.

Kapittel 8. Avsluttende bestemmelser

§ 8-1. Mindre endringer

Kirkerådet kan vedta mindre endringer i reglene.

§ 8-2. Ikrafttredelse

Kirkerådet fastsetter når reglene trer i kraft.

15. Forslag til endringer i kirkeordningen og annet kirkelig regelverk

I kirkeordning for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 20 andre ledd skal lyde:

Kirker kan ikke avhendes, pantsettes eller påheftes bruksretter. Biskopen kan likevel samtykke i avhending og påhefte av bruksretter når særlige grunner tilsier det. Det kan stilles vilkår for slik godkjenning. *Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak.* Biskopens vedtak i saker om avhending av kirker kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling. I saker om påhefte av bruksretter skal Kirkerådet gi retningslinjer for saksbehandlingen.

§ 23 femte og sjette ledd skal lyde:

Nedlegging av kirke skal godkjennes av biskopen. *Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak.* Biskopens vedtak kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.

Tiltak ut over vanlig vedlikehold av kirke skal godkjennes av biskopen. *Bestemmelsene om enkeltvedtak i forvaltningsloven kommer til anvendelse på biskopens vedtak.* Biskopens vedtak kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd, og Kirkerådet kan gi retningslinjer for biskopens og klagenemndas saksbehandling.

§ 33 første ledd skal lyde:

§ 33. Klagenemndas oppgaver

Klagenemnda

- a. avgjør klager etter kirkeordningen § 10 fjerde og femte ledd, § 20 andre ledd, § 23 femte og sjette ledd og § 39 tredje ledd

- b. avgjør klager på vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed i de saker der det er bestemt av Kirkemøtet,
- c. treffer vedtak om oppsigelse, suspensjon og avskjed av biskop
- d. avgjør klager på Kirkerådets vedtak om avslag på innsynskrav etter offentleglova og
- e. utfører for øvrig de oppgaver den er pålagt av Kirkemøtet.

§ 42 skal lyde:

§ 42. Saksbehandlingsregler for kirkelige organer og forholdet mellom kirkeordningen og annet kirkelig regelverk

Kirkemøtet fastsetter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn for kirkelige organer.

Regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer.

Forvaltningsloven, offentleglova og regler om offentlige organer i arkivlova gjelder for den virksomhet som drives av kirkelige organer. For saker om ansettelse, oppsigelse eller andre personalsaker kommer likevel bare forvaltningsloven kapittel II og III til anvendelse.

Vedtak i et kirkelig organ kan ikke påklages med mindre annet er særskilt bestemt. Vedtak etter offentleglova som er truffet av menighetsrådet eller kirkelig fellesråd, kan påklages til bispedømmerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av bispedømmerådet, kan påklages til Kirkerådet. Vedtak etter offentleglova som er truffet av Kirkerådet, kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd.

Om ugildhet gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel II, med følgende særregler:

- i. Ugildhet inntreffer ikke ved valg til tillitsverv eller ved fastsetting av godtgjøring o.l. for slike verv.*
- ii. Kirkelig tilsatte som i denne egenskap har medvirket ved tilretteleggelsen av grunnlaget for en avgjørelse, eller ved tidligere avgjørelse i samme sak, skal alltid anses som ugild når saken behandles i et kirkelig organ. Biskopen regnes ikke som kirkelig tilsatt i forhold til denne bestemmelse. Det samme gjelder prost og annen prest som enten i kraft av sin stilling eller etter oppnevning av biskopen er medlem av et organ for søknet.*

Bestemmelsene i kirkeordningen skal ved motstrid gå foran bestemmelser i annet regelverk fastsatt av Kirkemøtet eller annet kirkelig organ.

I Kirkemøtets forretningsorden gjøres følgende endringer:

§ 2-4 skal lyde:

§ 2-4. Regelsaker Saker som angår forskrifter og annet regelverk

Kirkemøtet skal påse at ~~regelsaker som angår forskrifter og annet regelverk~~, er forsvarlig utredet så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

~~Regelsaker-Saker som angår forskrifter og annet regelverk~~, inkludert liturgisaker, behandles direkte i plenum. Kirkerådet oppnevner saksordfører for slike saker. Endringsforslag ~~som fremmes i plenum~~, oversendes en regelkomité for nærmere behandling etter § 3-6.

§ 8-1 oppheves. Nåværende § 8-2 blir ny § 8-1.

I regler om Den norske kirkes klagenemnd gjøres følgende endringer:

§ 3. Alminnelige bestemmelser om klagenemndas arbeid

~~Regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke gjelder for klagenemndas arbeid. Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for klagenemndas arbeid, jf. kirkeordningen § 42.~~

De nærmere bestemmelsene som gjelder for Kirkerådet om møteprinsippet, møteoffentlighet, vedtaksførhet og avstemninger gjelder så langt de passer også for klagenemndas arbeid.

En part har rett til å redegjøre for sitt syn skriftlig.

Ut over det som følger av ~~regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke forvaltningsloven § 11d og § 12~~, skal en part ha adgang til å møte personlig og med fullmektig for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klagenemnda.

Klagenemnda kan selv gi utfyllende bestemmelser om saksbehandlingen.

§ 4. Administrative forhold

En eller flere tilsatte i Kirkerådets sekretariat utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda.

Den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, er direkte underordnet nemnda og skal følge de retningslinjer og pålegg denne gir.

Ved spørsmålet om ~~inhabilitet ugildhet~~ for den som utfører sekretariatsfunksjoner for klagenemnda, gjelder ~~regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kapittel 2 kirkeordningen § 42 tredje ledd.~~

I regler om bruk av kirkene gjøres følgende endringer:

§ 6 fjerde og femte ledd skal lyde:

Klagen ~~medfører~~ har ikke utsatt iverksetting av avgjørelsen oppsettende ~~virkning~~ med mindre dette blir bestemt av menighetsrådet eller biskopen.

For øvrig gjelder reglene om klage i ~~regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke §§ 5-1 til 5-3 forvaltningsloven kapittel VI.~~

§ 9 skal lyde:

§ 9. Saksbehandling

Menighetsrådets avgjørelser etter § 7 og § 8 anses som *individuelle avgjørelser etter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 1-4 første ledd, enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2, og saksbehandlingen skal skje i samsvar med kapittel 4 i reglene der forvaltningsloven kapittel IV og V.*

§ 10 andre til fjerde ledd skal lyde:

Klageberettiget er, foruten de som har søkt om å få låne kirken, ethvert medlem av menighetsrådet samt andre *som i vesentlig grad berøres av avgjørelsen med rettslig klageinteresse.*

Klagefristen er tre uker. Fristen løper fra ~~det tidspunktet underretning om avgjørelsen kom frem til parten vedtaket er kommet frem til den klageberettigede eller den klageberettigede~~ *han* på annen måte har fått eller burde ha skaffet seg kjennskap til *avgjørelsen vedtaket.*

For øvrig gjelder reglene om klage og omgjøring i *regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kapittel 5 forvaltningsloven kapittel VI.*

I tjenesteordning for biskoper gjøres følgende endringer:

§ 13 andre og tredje ledd skal lyde:

Biskopen treffer vedtak i medhold av kirkeordningen § 39 tredje ledd om å frata prest, kateket, kantor og diakon i Den norske kirke retten til å utføre vigsletjeneste i Den norske kirke dersom denne har gjort seg skyldig i grovt pliktbrudd eller annet vesentlig brudd på vigslingsforpliktelsene. Vedtaket skal presisere om tapet gjelder for alltid eller for en begrenset tid. I sistnevnte tilfelle kan vedtaket sette vilkår for gjennerverv etter den fastsatte tapstid. Bestemmelsene om *individuelle avgjørelser i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kommer til anvendelse enkeltvedtak i forvaltningsloven kapittel IV og V kommer til anvendelse.*

Biskopens vedtak etter annet ledd kan påklages til Den norske kirkes klagenemnd. *Forvaltningsloven kapittel VI Regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kommer til anvendelse.* Biskopens vedtak skal inneholde en opplysning om klageadgangen *og at denne må være uttømt før vedkommende kan reise eventuelt søksmål for å prøve lovligheten av vedtaket.*

I personalreglement for Den norske kirke gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

§ 3. Om saksbehandling i personalsaker

Regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kommer til anvendelse med unntak av § 4-5 og kapittel 5.

§ 3. Om forvaltningslovens anvendelse i enkelte personalsaker
Forvaltningsloven kommer til anvendelse som bestemt i kirkeordningen § 42.1 I tillegg kommer reglene om enkeltvedtak til anvendelse ved avgjørelser i de personalsaker som er nevnt i forvaltningsloven § 2 annet ledd første punktum. Forvaltningsloven § 3 annet ledd annet punktum gis tilsvarende anvendelse, likeledes kapittel 5 i forskrift 15. desember 2006 nr. 1456 til forvaltningsloven (forvaltningslovforskriften).

§ 5 andre ledd bokstav k skal lyde:

k. offentlig søkerliste og om muligheten til å anmode om unntak, jf. *offentleglova § 25 annet ledd regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 6-10 tredje ledd.*

§ 11 første ledd første punktum skal lyde:

Etter utløpet av søknadsfristen skal det snarest settes opp utvidet liste over søkere i samsvar med *forvaltningslovforskriften § 15 i § YY.*

§ 11 andre ledd skal lyde:

Det skal også snarest settes opp offentlig søkerliste i samsvar med *offentleglova § 25 annet ledd regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 6-10 andre og tredje ledd.*

§ 15 tredje ledd oppheves

Ved spørsmål om søkerens adgang til innsyn i innstillingen eller forslaget, anvendes forvaltningslovforskriften § 19, jf. personalreglementet § 3.

§ 23 tredje ledd skal lyde:

Før vedtak treffes i sak etter første ledd skal vedkommende arbeidstaker — *tillegg til sine rettigheter etter forvaltningsloven* — gis anledning til å forklare seg muntlig for tilsettende myndighet.

§ 24 oppheves.

§ 24. Klage over oppsigelse, suspensjon og avskjed

Med unntak for vedtak som angår biskoper, kan oppsigelse, suspensjon eller avskjed påklages i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak.

Bispedømmerådet selv er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av tilsettingsråd i bispedømmet.

Kirkerådet selv er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av bispedømmerådet.

Kirkerådet selv er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av tilsettingsråd i Kirkerådet.

~~Kirkerådet selv er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av tilsettingsråd i Bispemøtet eller Bispemøtet.~~

~~Den norske kirkes klagenemnd er klageinstans for vedtak om oppsigelse, suspensjon eller avskjed truffet av Kirkerådet i første instans.~~

~~Klagen fremsettes skriftlig for tilsettende myndighet. Ut over det som følger av forvaltningsloven §§ 11 d og 12 skal en part ha adgang til å møte personlig og med fullmektig for å redegjøre muntlig for sitt syn overfor klageinstansen.~~

Nye paragrafer i Del V Tilsetting skal lyde:

§ XX. Partens rett til opplysninger om seg selv

- (1) *I saker om tilsetting gjelder ikke reglene i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke § 4-6.*
- (2) *En part i en sak om tilsetting har rett til å gjøre seg kjent med de deler av et dokument som inneholder opplysninger (faktiske opplysninger og vurderinger) om parten selv. Dette gjelder likevel ikke vurderinger som er gjort eller gitt av:
 - a. *tilsettingsorganet eller innstillingsmyndigheten eller noen som forbereder saken for disse eller uttaler seg i egenskap av særlig rådgiver eller sakkyndig for dem*
 - b. *partens nåværende eller tidligere arbeidsgiver eller overordnet eller noen som har handlet på vegne av disse*
 - c. *partens nåværende eller tidligere oppdragsgiver eller i særlige tilfeller person som parten har hatt nær yrkesmessig kontakt med.**
- (3) *En part i en sak om tilsetting har rett til å gjøre seg kjent med skriftlig referat som gjengir hva parten selv har sagt i intervju eller annen samtale i forberedelsen av tilsettingssaken. En part har ikke krav på å gjøre seg kjent med de vurderinger som er kommet frem i forbindelse med intervjuet eller samtalen.*

§ YY. Partens rett til å gjøre seg kjent med opplysninger om andre søkere i en sak om tilsetting

- (1) *En part har rett til å gjøre seg kjent med
 - a. *samtlig øvrige søkeres navn og alder og fullstendige opplysninger om deres utdanning og praksis. Slike opplysninger kan det kirkelige organet sammenfatte i en utvidet søkerliste.*
 - b. *hvem som er innstilt til stillingen og den rekkefølgen de er innstilt i.*
 - c. *søknadene fra søkere som er innstilt til eller tilsatt i stillingen, og vedlegg til disse søknadene.*
 - d. *deler av dokumenter som inneholder faktiske opplysninger om søkere som er blitt innstilt, og om den søker som er tilsatt i stillingen. Slike opplysninger kan likevel holdes tilbake dersom de er uten betydning for avgjørelsen.**

- e. om det foreligger dissens blant medlemmene av innstillingsmyndigheten, og i tilfelle hvor mange stemmer hver av de innstilte søkerne har fått.
- (2) Dersom skriftlig referat som gjengir hva en søker som er innstilt til eller tilsatt i stillingen har sagt i intervju eller annen samtale, inneholder nye opplysninger eller anførsler av betydning for saken, har parten også rett til å gjøre seg kjent med disse. En part har ikke krav på å gjøre seg kjent med de vurderinger som er kommet frem i forbindelse med intervjuet eller samtalen.
- (3) En part har ikke krav på å få gjøre seg kjent med dokument som inneholder den begrunnelse som innstillingsmyndigheten har gitt for innstillingen. Dette gjelder likevel ikke deler som inneholder nye faktiske opplysninger eller anførsler av betydning for saken.

Det vil bli gjort nødvendige endringer i paragrafnummereringen som følge av oppheving og vedtakelse av paragrafer.

I Instruks for Kirkerådets arbeid gjøres følgende endringer:

Punkt 8 skal lyde:

8. Inhabilitet og taushetsplikt

Kirkerådets medlemmer og daglige leder er underlagt habilitetsreglene og taushetspliktsreglene i regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke kapittel 2 og 3. i forvaltningsloven kapittel II og kirkeordningen § 42 tredje ledd. Kirkerådets medlemmer har taushetsplikt om noens personlige forhold og forretningshemmeligheter etter forvaltningsloven § 13, jf. kirkeordningen § 42 første ledd.

I regler om godkjenning av personer til prestestillinger på bakgrunn av særlige kvalifikasjoner gjøres følgende endringer:

§ 5 tredje og fjerde ledd skal lyde:

~~Forvaltningsloven~~ Regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirke gjelder for nemndas saksbehandling.

Evalueringsnemndas vedtak kan påklages etter regler om saksbehandling, åpenhet og innsyn i Den norske kirkes bestemmelser om klageforvaltningslovens bestemmelser om klage på enkeltvedtak. Klageretten ligger hos den biskopen som har søkt på vegne av vedkommende person.